

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-szörös petty sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.
Bélyegdíj külön 60 fillér.
Nyitólír sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szerda, január 24.

Mai számunk több közleményel:

- Vezéreljük: Második honfoglalás.
- Az angolokat visszaverték a Tugelán.
- A köszönbányák sztrájkja.
- A legújabb axioma.
- Huszezer forintos tévedés.
- Öngyilkossági kísérlet a szállóban.
- A méregkeverés házi barát.
- Társas: Jelenés a „Napoleon öcsém“-ből.
- Irták: Guthi Soma és Rákosi Viktor.
- Csarnok: A bárokról.

Második honfoglalás.

Budapest, január 23.

A telepítés ügye s az ezzel kapcsolatos kérdések nemzeti, társadalmi és közgazdasági szempontból annyira fontosak, hogy a telepítési szaktanácskozást — mely a mai napon nyert befejezést — méltán tekinthetjük első lépésnek egy új honfoglalási akcióhoz. Darányi földművelésügyi miniszter, a ki a ruthén-ügyben s több agrár-szociális kérdésben bebizonyította hivatottságát, tovább akarja fejleszteni az 1894. évi V-ik törvénycikkkel megindított állami tevékenységet s egy szélesebb körű, nagyobb időre szóló törvénnyel kívánja szervezni a földbirtok-politika és mezőgazdasági proletáriátus körébe vágó kérdéseket, a mely — saját jellemző kifejezése szerint — „ne legyen holt betű, hanem legyen az életből merítve és az életnek szánva.“

Es hogy e célját lehetőleg elérje, oly körültekintéssel állította össze az országos szaktanácsot, hogy abban mind a birtokos osztály szempontjai, mind a kis gazdák és munkások érdekei kifejezésre jutnak. Ugy, hogy a vélemények leszűrése, megtoldva az állam kezelése alatt levő eddigi 71 telep körül szerzett tapasztalatokkal, körülbelül adni fogja mindazt, a mit a kormány vár és javaslatba önteni óhajt.

Az eddigi telepések kedvezőtlen viszonyai mindnyájunk előtt ismeretesek. A bajok okai fölött nagyjában szintén egyetértünk. Szakférfiainkban több volt az áldozatkészség, mint a gyakorlati körültekintés; közigazgatásunk nem tudta az ügyet a maga nagyobb jelentőségében fölfogni; az állami közterheket elviselhetetlen arányokban növelték a községi, egyházi és iskolai illetékek; a területek árai azoknak minőségére való tekintet nélkül egyenlő arányokban mérettek ki. Szóval: tájékozottság, gyakorlatiasság s bizonyos körökben kellő jóakarát hiánya. Ezek következménye pedig a telepések életviszonyainak megnehezülése annyira, hogy már a népben is előbb újra meg kell erősíteni a megingott bizalmat; ezenkívül az állami alapok lekötöttsége, úgy, hogy a további akcióhoz újabb eszközökről kell gondoskodni.

A legfőbb elvi kérdés, a mi egyben

kiindulási pont is, kevéssé osztja meg a véleményeket. A telepítés az állam kezében hagyandó s a társadalomtól elég, ha parcellázással, feles rendszerrel és munkástelepekkel siet az állami akció támogatására. Csak az államtól várhatók oly mérvű és föltételű anyagi eszközök, a mik a területek megszerzésére, az enyhe föltételű segélyek nyújtására s egyéb kedvezmények biztosítására szükségesek. Annak a politikának is csak az állam szerezhethet érvényt, a mely a népesség mesterséges ide-oda költöztetésénél nemzeti szempontból okvetlenül irányadónak veendő.

A társadalomnak elég, ha a nagyban való állami operáció akaratlanul is támadó hézagait az egyes birtokok parcellázása és munkás-telepek berendezése által kitölti s az intézkedéseket ez által annál szilárdabbakká s hatásukban erősebbekké teszi. Így nyílik tér a holt kéznek s a latifundiumok tulajdonosainak arra, hogy az állam által el nem helyezhető munkás nép sorsát biztosítsa, a haza iránt való vonzalmát megszilárdítsa s, ez által a belterjesebb gazdálkodást is előmozdítsa. Csakhogy, természetesen, több ethikai szemponttal, mint önzéssel lássunk a dologhoz, a melyet nem úgy kell fölfogni, hogy ez a mivelet majd megapasztja a munkást és fölemeli a munkabért, hanem úgy, hogy apasztja az elégtelen és ve-

Beküldött czimekre két hétig ingyen küldünk mutatványszámokat.

TÁRCSA.

Jelenés a „Napoleon öcsém“-ből.

Irták: Guthi Soma és Rákosi Viktor.

(Szinrekerült ma este a budapesti Vigszínházban.)

Lili, Odön.

Odön (meghajol): Asszonyom!

Lili (félre): Mit tegyek? Mit tegyek?

Odön: Végre egyedül vagyunk! . . .

Lili: Milyen tolakodó!

Odön: Gorombáskodjék velem, a hogy akar, csak beszéljen.

Lili (hallgat.)

Odön: Olyan, mint egy jégföfn: hideg, hallgatag és rejtélyes . . . De talán csak mesterséges jég?

Lili: Tudja, hol van?

Odön: Tudom.

Lili: S tudja-e mi az: ide betolakodni?

Odön: Azt tudom, hogy ön minek nevezi . . . szemtelenségnek. En azonban szerelemnek nevezem. Mondjuk, hogy a szemtelenségig szerelmes vagyok önbe. Véték a legerősebb törvény, a jó izlés törvénye ellen, de nem tehetek másképp . . .

Lili: Együttal azonban bizik az én jó izlésemben, hogy nem csinálók botrányt, nem szólitom a férjemet, cselédeimet . . .

Odön: Csak tessék! En mindenre el vagyok készülve. (Leül).

Lili: Hallatlan! . . . Uram! Ne feledje, hogy tisztességes asszony vagyok.

Odön: Sajnos! Ep ez az én bajom!

Lili: (Ingerülten). Távozzék, különben a férjemért megyek.

Odön: Ön nem fog férjéért menni . . . Hallgasson meg asszonyom! Hát nem ön-e az oka annak, hogy én most itt vagyok? (Feláll).

Lili (Meglepődve) En?

Odön: Igen: ön . . . Ha megengedi, vissza idézem a közel mult édes emlékeit . . . Ott voltam a jótékonyági bazárban. Asitozva jártam föl s alá; rettenetesen unatkoztam, s már éppen távozni készültem, a mikor ön elém állott, és bonbonokat kínált eladásra . . . Emlékszik reá? . . . En merően a szemé közé néztem, . . . ön elpirult . . . Rámosolyogtam, mire mégjobban elpirult. Olyan volt az arca, mint egy lángrózsa. Es egy pillanat alatt megszületett bennem a vágy: oh, ha én ezt a lángrózszát most megcsókolnám! . . . A bonbon után nyultam, s az árát kérdeztem. Rengeteg összeget kért érte: száz forintot! . . . Emlékszik rá? . . . Elővettem a tárczámat és így szóltam önhöz: Megadom a száz forintot, ha ráadásul egy csókot kapok.

Lili (Izgatottan járkál).

Odön: Öszintén mondvá: azt vártam, hogy egy megvető mozdulattal ott fog hagyni . . . Nem tette . . . Ott maradt, rám mosolygott, és — megcsókolta.

Lili (Halkan) Az árvák javára tettem.

Odön: Az árvák javára? . . . Szép! . . .

Tessék az árvák javára tárczolni, énekelni, zongorázni, műkedvelő előadásokat rendezni, s zöröl-házra koldulni, egyleti ülésekre jární, ott ékesen szónokolni; de ne tessék az árvák javára csókolózni, és egy szegény, bolond fiúnak a nyugalma feldulni. A férfi még a jótékonyági bazárban is férfi marad . . . Es legyen bármilyen jószívű, humánus, nem a jótékony célra gondol akkor, midőn egy olyan ingerlően szép asszony, mint ön, megcsókolja . . .

Lili: Megvallom, ostobaságot követtem el.

Odön: No látja! . . . Hát — kövessen el még egy ostobaságot!

Lili: Ugy-e maga is ostobaságnak tartja?

Odön: Csakhogy a világ legédesebb ostobaságának. Ez a szerelem legáltalóbb definíciója.

Lili: Eh, ne menjünk a végletekig! . . . On sokalta a száz forintot a csókért, és most mindent elkövet, hogy kárpótolva legyen. Nem akar az üz'etre ráfizetni . . .

Odön: Ne folytassa, asszonyom! On tehát nem hisz az én szerelmemben?

Lili: Az mellékes . . . A fő az, hogy én nem csalom meg az uramat. Elég ennyi?

Odön (Söhajtva). A férjének elég lehet, nekem — nem. Nézze asszonyom, mint olyan ember, a ki az életet jó ismeri, mondhatom, hogy a férjek mind megcsalják feleségüket . . .

Lili: S ime, én most példát nyujtok önnek arra, hogy az asszonyok nem mind csalják meg férjüket.

Odön: Ugy is van. Számításom szerint az

szélyes elemet s ez által is szolgálja a birtokosság érdekeit.

Az egyes felszólalások elismerik a kérdés nagy fontosságát, de egyben aggódnak a siker fölött az anyagi eszközök fogyatékosága miatt, mert a telepítéshez szükséges tényezők közül meg van a nép, meg volna a föld is, de hiányzik a kellő pénz az utóbbi megszerzéséhez. E bajjal szemben csak azzal hitegetjük magunkat, hogy a pénznek meg kell lenni s egy része már meg is van az eladott állami birtokok kamataiban. De ha a minden téren rohamosan emelkedő szükségleteket s már eddig is létező adóink sulyát vesszük, a meg kell lenni nagyon kétes alapnak tűnik föl.

A kivitelről sokat lehet beszélni, mert a kérdés részletei majdnem kimeríthetlenné. De a fő az, hogy a telepítés rendszeresen fölkaroltassék és következetesen keresztül vitessék. Ez állami, nemzeti és közgazdasági érdek. Ha a földnélküli magyar faj földhöz jut, bizonyos feszerőt fejt ki, a mely minden mesterkélnt intézkedés nélkül biztosítja a magyarság terjeszkedését és beolvastó képességét.

Es itt mindenesetre számolni kell azzal a körülménnyel is, hogy a népnek az év minden szakában legyen munkája és keresete. Mert csak így rakhat össze egy kis tőkét, a mi az egzisztencia alapja, különben télen föléli a nyári keresetet s ez az eredménytelen circulus vitiosus elcsüggeszti. Ezért a vidékenként alkalmas háziipar okvetlenül meghonosítandó már csak azért is, hogy a nyerstermények annál jobban fölhasználtassanak és értékesítsenek. Így egyes vidékek lassankint a műves iparra is fölemelkednek s meg lesz a kapcsolat a mezőgazdaság és kézműipar között, a melyek csak együttesen képesek biztosítani azt a demokratikus és hazafias középosztályt, a mely a nemzeti gerincz hivatását betölti.

Ne feledjük különben, hogy a telepítés csak egy láncszem a kérdések azon sorozatában, a mely az öntudatos mező-

gazdasági politikát jelenti s a melyet az egész vonalon összhangzatosan kell fölkarolnunk, ha azt karjuk, hogy a mit az egyik ponton áldozunk, az a másik ponton ne vesszen kárba, hanem az össziker tényezőjévé váljék. Kezdve a nép általános szellemi és különös szakismereteinek emelésén, takarékoságának és hitelviszonyainak fejlesztésén, föl egész a birtokviszonyok törvényes reformjáig, a birtokok további megkötésének megakadályozásáig igen sok és fontos kérdést kell megoldanunk, ha a második ezer év honfoglalását sikerrel akarjuk befejezni.

Csak mikor egy-egy ilyen életbevágó kérdést bolygatunk meg, vesszük igazán észre, hogy a meddő sérelmi és frázispolitika mennyire eltérített a helyes uttól s mennyi drága időt pocskoltunk el hiába! De legalább aztán most álljunk neki egy szivvel, egy lélekkel a konszolidáció sok oldalú és águ nehéz munkájának.

Egyfelől a hazai ipar, másfelől a gazdasági munkásnép figyelmeztet, hogy a szalmatűznek s a sallangos beszédnek legyen vége s a nemzet kezdjen új fejezetbe, melynek munka és egyetértés a jellegje.

TAVIRATOK.

Körber a királynál.

Bécs, január 23. (Saját tud. távirata.) A király ma délelőtt hosszabb külön kihallgatáson fogadta Körber osztrák miniszterelnököt.

A fiumei kérdés.

Budapest, január 23. (Saj. tud. távirata.) A miniszterelnök a fiumei kérdésben legközelebb ánkétre hívja egybe az illetékes tényezőket.

A pénzügyi költségvetés.

Budapest, január 23. (Saj. tud. táv.) A képviselőház pénzügyi bizottsága ma befejezte a pénzügyminiszterium költségvetésének tárgyalását. Fontos momentuma

asszonyoknak csak nyolczvan százaléka rak szavakat a férj fejére . . . Husz százalék csakis a férjének, vagy gyermekeinek él, de ez a husz perczent teljesen elég, hogy a férjek nyugodtan éljenek, mert hiszen a maga feleségét mindenki a husz perczentbe helyezi. Es képzelje el, hogy a boldogtalan, a szenvedő, az ideges, házsártos asszonyok abból a husz perczentből kerülnek ki.

Lili: Hiába beszél! Biztosíthatom, hogy én nem fogom felbillenteni az ön statisztikai mérlegét.

Odön (Melegen) Pedig ha tudná, hogy a második csókjáért az életemet is odaadnám!

Lili: Azt hiszem, az elsőért is szívesebben oda adta volna az életét, mint a százását.

Odön: Csak gunyolodjék . . . De én újra kijelentem, hogy nem tágitok. On jogot adott nekem arra, hogy tovább menjek . . . Lehet, hogy ön megbánta a csókot, de én nem felejttem el soha . . . Még most is égeti az ajakamat. Betege vagyok . . . Igen; az árvákal fölsegítette, engem pedig betegé tett. Asszonyom! önnek kötelessége engem meggyógyítani. Kötelessége!

Lili: (Indulatosan) Legyen már vége! . . . Most látom, hogy mégis legokosabban cselekedtem volna, ha megmaradok az első gondolatom mellett! . . .

Odön: Es mi volt az első gondolata?

Lili: Az, hogy megvárom a kapu alatt, és . . .

Odön: Es?

Lili: Inzultáalom.

Odön: Inzultál? . . . (Nevet:) Nem rossz! . . . Ez alatt természetesen azt érti? (Pofont mutat) Kár, hogy nem maradt meg az első gondolata mellett!

Lili: Ah!

Odön: Mert aki pofonnal kezdi, az — csókkal végzi.

Lili: Vigyázzon! . . . En csókkal kezdtem!

Odön: Hát miért nem folytatta csókkal? (Megragadja Lili kezét) Látja! én a homeopathia hívei közé tartozom. Csók tett betegé, csóktól várom a gyógyulást . . .

Lili: Es el fog menni, ha megcsókolom?

Odön: (Elénken) El.

Lili: Fs sohse látom többet?

Odön: No azt már nem ígérem. Balga volnék, ha a második csók után föladnám a küzdelmet.

Lili: Akkor nem kap semmit.

Odön: Majd meg látjuk! (Ujra leül)

Kálmán: (A színen kívül) Lizi! Lizi!

Lili: (Ijedten) Ez a férjem! . . . Kérem: távozzék!

Odön: Van eszemben!

Lili: Hát meg van ön bolondulva?

Odön: Meg.

Lili: (Izgagtottan) A férjem minden pillanatban betoppant, . . . S ha itt találja önt, . . . egy ismeretlen embert! . . .

Odön: Szembe nézek a veszélylyel . . . Mi történhetik? Lerosszabb esetben megverek-szünk . . .

Lili: Ez a czinizmus! . . . A férjem! . . . Rejtőzzél el, boldogtalan! . . .

Odön: Ha megígéri . . .

Lili: Igérem, igérem . . .

Odön: Az már más! (Az ablak függöny mögé rejtőzik.)

volt a mai napnak Lukács László pénzügyminiszter bejelentése, a melylyel tudatta, hogy a hirdetési és naptár bélyeg eltörléséről szóló törvényjavaslat elkészült, s legközelebb a képviselőház elé kerül. Ezt általános helyesléssel vették tudomásul, úgy szintén azt is, hogy a husz koronás bankjegyeket még ez idén forgalomba bocsátják.

A német-angol egyezmény.

London, január 23. (Saját tud. táv.) A reggeli lapok jelentése szerint Chamberlain Baul-Thomson személyében rendkívüli követet szándékozik Tongába küldeni, hogy ott felvilágosítást adjon a német-angol megegyezés jelentőségéről.

A spanyol-amerikai háboru.

Madrid, január 23. (Saj. tud. távirata.) A szenátus tárgyalás alá vette Almenas grófnak egy indítványát, a mely szerint a kormány és azok a tábornokok, a kik az amerikai háboruban résztvettek, felelősségre vonandók.

Az angolokat visszaverték a Tugelén.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 23.

Az angolok dicsősége nem sokáig tartott, a mint egy Londonból ma érkezett távirat jelenti. A szombat-vasárnapi előrenyomulást ma a visszavonulás követte, még pedig olyan vereséges visszavonulás, a mely sehogy sem áll arányban a pillanatnyi diadallal, a melyet az első mérközés hozott.

Táviratunk jelentése szerint a burok az angolokat körülfozták, s ágyu és puskatűzzel visszaszorították nemcsak a két napos útközetben, szerzett pozícióikkól, hanem egészen a Tugela tulsó partjára. A vereség, a mit az angolok ennél a visszavonulásnál szenvedtek, természetesen óriási nagy.

Részletek még nincsenek a buroknak erről a mai győzelméről s így csak hozzávetőleg lehet a következményeket mérlegelni. Ha az angolok valósággal visszaszorultak a Tugela tulsó partjára, akkor ez egyértelmű teljes vereségükkel, mert a második átkelés egyáltalán nem biztatja őket reménységgel, mindenesetre pedig Ladysmith hosszú időre elesett a felszabadulás reménységétől s aligha állja a bizonytalan várakozást tovább.

Pedig azt el kell ismerni, hogy ezuttal az angolok végre okosan és tervszerűen mentek bele a csatába. A szombat-vasárnapi támadáson már meglátszott, hogy tanultak valamit vereségeikből. A támadást több óráig tartó ágyuzással nyitották meg, s a burok védő sánczait erős tüzzel igyekeztek használhatatlanná tenni. Gyalogsági támadásukat nem zárt csapatokkal vitték keresztül, hanem feloldott csapatokkal, a melyek helyről-helyre rajokban szöktek előre, kihasználván a terep védelmét és a visszamaradottak tüzelését. Így sikerült nekik előrejutniok, s bizonyos helybeli előnyöket szerezniök. Maga a támadási terv is jól kieszelt volt. Az angolok balszárnyon csoportosították tulnyomó erejüket a burok jobbszárnya ellen. A mely Acton Homes meliatt volt, hogy így jobbról balfelé szorítsák a burokat, vagyis bele Ladysmithbe, a hol White csapatainak segítségével két tűz közé kerültek volna és nem lett volna menekülésük sem Oranje, sem Transzvál felé.

De Buller terve másodszor is csütörtököt mondott úgy látszik. A burok katonai tudása megint csak fölibe kerekedett az angoloknak,

s másodsor is tanítást adtak Bullernek a taktikai tudományokból.

Távirataink a következők:

Viszálykodás az angoloknál.

London, január 23.

A *Daily-Mail*-nak táviratozzák Durbanból tegnapi kelettel, hogy az irreguláris csapatoknál szolgáló önkéntes tisztek közül többen lemondtak állásukról, mert összeveszttek a reguláris hadsereg tisztjeivel. Az önkéntes hadtest kilépett tisztjei Fokvárosba mentek, hogy *Milner* fő kormányzóknak előadják panaszukat.

Hírek a harezteréről.

London, január 23.

A *Dayli Telegraph*-nak jelentik Rensburgból tegnap délutáni kelettel: A burok egész hadállásuk mentén ismeretlen indító okokból rendkívül heves puskatüzélést kezdtek, amely 3—4 óra hosszat tartott. Egész tisztán lehetett látni, hogy három sorban lövöldöznek.

Amint a *Daily News*-nak hivatalos forrásból jelentik, a hadügyminiszterium elhatározta, hogy a 17-ik lincer-ezredet, a 7-ik dragonyos-testőrezredet és a 4-ik lovassdandárt, amelyek már mozgósítva vannak, Dél-Afrikába küldi.

A *Daily Chronicle*-nak jelentik Spearman-Kampból tegnapi kelettel: *Warren* tábornok tüzésége ma reggel ismét ágyuzni kezdett, de csakhamar beszüntette az ágyuzást, mert az ellenség nem felelt rá.

London, január 23.

Buller tábornok azt táviratozta, hogy a tegnapi ütközetben egy tiszt és öt közkatona elesett, három tiszt és 25 közkatona pedig megsebesült. Nyolcz embernek nyoma veszett.

London, január 23.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Kimberleyből 17-iki kelettel: Az ellenség ma reggeltől este 8 óráig valamennyi hadállásából erősen lövöldözött ránk. Az ellenség főleg zártsánczainkat ágyuzta.

Rémület Pretóriában.

London, január 23.

A *Times*-nak jelentik Lourenco-Marquezból tegnapi kelettel: A bur köztársaságokból kevés hír érkezik ide. Hír szerint Pretóriában nagy a rémület, mert kétségtelen tény, hogy az európai szárazföldi hatalmasságok nyilvánvaló részvétlensége keserves csalódást okozott.

Amerikai megbízott a buroknál.

Washington, január 23.

A külügyi hivatal kategorikusan megczáfolja azt a hírt, hogy *Davis* belügyi segédtitkár, a ki most Dél-Afrikában időzik, hivatalos megbízást kapott. A külügyi hivatal megtiltotta *Stowe* fokvárosi amerikai konzulnak, a ki *Davis*nak unokatestvére, hogy *Davis*t, ha esetleg Pretóriába akarna utazni, oda kísérje. *Montague White*, a dél-afrikai köztársaságok követe, ideérkezett.

Az angolok veresége.

London, január 23.

A burok *Acton-Homes* és *Spion Kop* közt elsánczolt tábora ma új heves mérközést folytatott *Buller* tábornok seregével.

A buroknak sikerült az angolokat közrefogni. Maxim-ágyúikkal és kitűnően használt Manser-fegyverekkel megsemmisítő tüzelést folytattak az angolok ellen, a kik ezt nem voltak képesek viszonzni s összes eddig szerzett pozícióikat feladva, hanyatt-homlok vonultak visszafelé.

A burok támadása olyan vehemens volt, hogy az angol tábor a Tugela folyónál

sem volt képes újabb védelmi állást elfoglalni, hanem a folyónak szorulva a tulsó partra menekült. Ez idő szerint tehát ismét ott vannak, a honnan kiindultak volt.

Az ütközet és a visszavonulás igen sek vesztést okozott az angoloknál. Egész tömegek veszték a Tugela árjába is menekülés közben.

Pietermaritzburg, január 23.

Hire járt, hogy *Dundonald* tábornok 1600 emberrel behatolt Ladysmithbe. A hír azonban nem nyert megerősítést.

Modder-River, január 23.

Az angolok tegnap este óta bombázzák a burok hadállását.

London, január 23.

Durbanból jelentik, hogy Ladysmithben naponta átlag tíz ember esik a dühöngő tífuszjárványnak áldozatul.

A köszénbányák sztrájkja.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 23.

Lesújtó erejű és szinte példátlan az a rettenetes gazdasági küzdelem, a mely az osztrák tartományokban, főleg Csehország, Morvaország, Szilézia és Galiczia határszéli részeiben a köszénbányák körül folyik. A sztrájknak ilyen végsőig menő esetére még Angliában sincs példa, pedig a szociális forradalmi alakulatoknak ez klasszikus földje. Számszerint több munkás sztrájkolhatott ott egyazon időben, de az nem történt még meg, hogy egy nagy birodalom egész széntermelése egyszerre teljesen megszűnjék.

Ausztria egész gyáripára szinte agyon van ütve a sztrájk folytán. A szénkészletek kifogyának mindenfelé s a gyárak sorra szüntetik be üzemüket, a mely nem bírja el a külföldről behozható szén nagy költségeit.

Hogy mi az a veszteség, a mit a sztrájk minden napja jelent, az elképzelhető, ha elgondoljuk, hogy a sztrájk folytán elhagyatott bányák évente 285 millió métermázsza szén termeltek, tehát hetenként 5 és fél milliót, a mi a vasárnapok leszámításával napi 950,000 métermázsának felel meg. Ez a termelők vesztesége. A munkásoké is óriási. A 90,000 bányász évi keresete mintegy 45 és fél millió forint s nem is véve még általánosnak a sztrájkot, a heti elveszett munkabér 875,000 forintot tehet ki.

Mindkét félnek, tőkésnek és munkásnak egyaránt érdeke tehát, hogy a sztrájknak hamarosan vége legyen, de érdeke ez a gazdasági életnek általában, s épen ezért sürgős kormányzati intézkedéseket várnak.

A legújabb táviratok a bányász sztrájkról a következőket jelentik:

Brüx, január 23.

Az éjszaka nyugodtan telt el. A 28 akna közül csak a Jupiter, a Germania és a Venus-mélyakna dolgozik. A reggeli leszálláskor 5609 munkásnak kellett volna munkába állnia, a kik közül tényleg leszállt 1585.

Pilsen, január 23.

A *Mária-tárnában* ma beszüntették a munkát. A karlsbadi kaolingyár munkásai is csatlakoztak a sztrájkolókhöz.

A karlsbadi porcelángyár még ezen a héten beszünteti üzemét.

Prága, január 23.

A *Kladuo* vasipari vállalat összes itteni gyáraiban szünetel a munka a szénhiány folytán.

Az *aussigi* kerületben az összes bányák szünetelnek.

A sztrájk következtében a *jicsinnimburgi* vasut összes forgalmát beszüntette.

Bécs, január 23.

Miután a bányamunkások sztrájkja egyre terjed, ma bizottság alakult *Körber* miniszterelnök elnöklésével, a mely mindent elkövet, hogy az ellentétek kiegyenlítésével a sztrájknak véget vessen.

A mai napon a sztrájkolók száma 1500 emberrel szaporodott.

A legújabb axioma.

— Színész és politikus. —

Budapest, január 23.

A Magyar színház direktorválságáról beszél már három nap óta tout Budapest. Olyan ez most a mi kedves székes fővárosunkban, mint a méz, a melyet darazsak lepnek meg. Mert a színházi pikantériák a legédesebbek.

— Mit beszélnek a részvényesek?

— Igaz-e, hogy a színészek sztrájkolnak?

— Dehogyan is sztrájkolnak már, ki látott sztrájkoló színészt?

— Ki lesz a direktor?

Ilyen kérdéseken agódnak most a társaságban, a kaszinókban, klubokban, kávéházakban, sőt a kis korcsmákban is, a hol nyárspolgárok jönnek össze — egy spriczczerre. Mert a mi növeli a pikantériát — ez a legújabb válság a nyárspolgárok vért is felkavarta, lévén a részvényesek között ilyen kétlábu tolatlan madár is.

— Ezek azok a jó madarak — mondotta tegnap a képviselőház folyosóján *Gajary* Ödön — a kik leghamarabb lépre mennek.

Tudni kell ugyanis, hogy a t. Ház tegnapi ülésén a kvótánál, házszabálynál, sőt még a Polonyi kákán csomót kereső ravaszágánál is jobban érdekeltek mindenkit a Magyar színházi hírek.

A hol a folyosón csoportok verődtek össze, ott mindenütt színházról, igazgatókról és — színésznőkről beszéltek. Különösen *Hegedüs* Bélát, a részvénytársaság igazgatóját, a ki mellesleg képviselő is, szorongatták erősen *Pulszky* Ágost, *Bessenyei* Ferencz, *Gajary* Ödön, *Polgár* Ferencz és egy sereg ujságíró.

— Te Béla — szólt *Bessenyei* — aztán mit mond a ti feleségetek az olyan oldalugrásokhoz?

— Ugyan — ugyan kérlek, mentegetődzött *Hegedüs*, azt hiszed te, hogy mi egyetlen egy színésznővel is kikezdünk.

— Hát talán ők kezedenk ki veletek? — faggatózott *Pulszky*.

— Olyan ártatlan vagyok barátom . . .

Erre viharos kacagás tört ki.

— Ahaha! Bruhuhu! Oh a kis ártatlan!

— No hát, hiába nevettek, mert ez úgy igaz! Isten ments, hogy elkezdenék velök, hiszen akkor rögtön be kellene csukni a boltot.

— De azt hallom, ha *Beöthy* elmegy, akkor a színészeitek nem játszanak — fordított a dolgon *Gajary*.

— Az, eltaláltad, hát a szabadelvűpárt sztrájkolt, a mikor *Bánffy* elment, vagy sztrájkolni fog, ha *Szell* menni fog?

— Hjah a politikusok jó színészek — vágta vissza *Bessenyei*.

— A színészek pedig jó politikusok — ríposzított *Hegedüs*.

— No, hát ez axiómának megjárja — mondotta most *Gajary*, — hanem csak hiába beszélész te Béla, mert a színháznál vagy szerel-

meskedik az ember, vagy nem szerelmeskedik, de szerelmeskedni kell!

— Általános zugó helyeslés! — konstataulta Pulszky.

— Erre megunta a faggatást Hegedüs, felállott s odaszólt:

— Miután már az axiómáknál tartunk, bezárom a gyűlést — s ezzel elrohant.

A többi ott maradt és pletykáztak tovább.

Styx.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: B a b a, operette. (Páros bérlet.)

Csütörtök: C a r m e n, opera. (Páratlan bérlet.)

Péntek: S z e p H e l e n a, operette. (Páros bérlet.)

Szombat: B a b a, operette. (Páratlan bérlet.)

Vasárnap: Délután: A g y i m e s i v a d v i r á g, népszínmű. Este: I n g y e n é l ő k, népszínmű. (Páros bérlet.)

* **Vizváry Mariska Aradon.** Budapestről telegrafálják, hogy a Nemzeti Színház igazgatósága *Vizváry Mariskát* három havi vidéki gyakorlatra küldi. A fiatal művész a február hónapot *Aradon* tölti.

* **Kubelik második hangversenye.** *Révész* Nándor czég, Kubelik aradi hangversenyrendezője annak közzétételére kért föl bennünket, hogy előjegyzések a második hangversenyre elfogadhatnak, csupán annyiban történt változás, hogy a sok oldalról angazsált hegedűművész csütörtök helyett *pénteken délután* tartja meg hangversenyét. *Kubelik* különben tegnap este a temesváriakat ragadta el istenadta művészetével.

* **A „Napoleon öcsém“ sikere.** *Rákosi* Viktor és *Guthi* Soma bohózata, a „Napoleon öcsém“ ma este került bemutatásra a budapesti Vig-színházban. A darab, mint az éjjeli órákban telegrafálják, fényes sikert aratott, és — ha hinni lehet a táviratnak — az első felvonás után *negyvenszer* hívták ki a szerzőket.

* **Sulamith keservei.** A kassai közönség legközelebb egy ilyen című paródián fog mulatni. A országos híű Sulamithról három kassai íróember: dr. *Mitzger* Imre, *Miklós* Gyula és *Lengyel* Menyhért kaczagató paródiát irtak, mely már a jövő hó folyamán színre kerül. A zenét *Virányi* Jenő karmester állította össze. A darab teljes címe: „Sulamith keservei, azaz: nem jó, nem jó, minden este a kut körül vadmacskával cziczázni.“ A helyzetek olyan mulattatók s az alakok olyan komikusak, hogy — mint nekünk írják — a darabnak előreláthatólag igen nagy sikere lesz. A cselekmény nagyjában megegyezik a „Sulamith“-ával, csak hogy modern figurák szerepelnek a darabban.

* **Német-magyar színészet.** Pozsony után következik Sopron. Relle után *Micsey*. A pozsonyi német-magyar színház megalapításakar a magyar közvélemény tiltakozása nem volt eléggé hangos s ime a rossz példa vonz. A soproni színügyi bizottság a napokban pályázat mellőzésével, *Deák* Péter igazgatónak javasolta adta a színházat, amikor a *Sopron* című ujság szerint *Micsey* György, a kecskeméti Nemzeti Színház volt igazgatója, levélben azt az ajánlatot tette, hogy kész az összes drámai és vigitéki előadásokat német, az énekes darabokat pedig magyar nyelven játszani. *Micsey* György személyesen is megjelent a városban. hogy ajánlatának támogatást szerezzen. — S hogy mennyire komolyan fenyeget az a veszedelem, hogy Sopron helyet ad a magyar színészetet megbélyegző társulatnak, az a soproni magyar lap támogató soraiból látszik.

EGYESÜLETI ELET.

(*) **Az aradi korcsolyázó-egylet** 1900. évi január hó 24-én, szerdán déli 12 órakor a kaszinó-egylet helyiségében választmányi gyűlést tart.

Huszezer forintos tévedés.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 23.

A főváros kereskedő és bank köreit szenzációs eset foglalkoztatja, a melynek részletei megdöbbentő képet adnak a becstelen pénzsóvárság hatalmáról.

Az esemény kettős színhelye egyik nagy fővárosi takarékpénztár főpénztára és folytatásképen egy ismert nevű nagykereskedő üzlete. A bank pénztárosa délben a hivatalos órák végén zárlatot csinált és arra a kellemetlen felfezésre jutott, hogy *40.000 korona készpénz hiányzik a kasszájából.*

Rémülten revidiálta könyveit, pénztári utalványait, be- és kifizetési lapjait, hogy rájöjjön a hiány okára. Eleinte számadási tévedésre gondolt, de a számok teljesen rendben voltak, a hiány valóságos hiány volt.

Hosszas kutatás és fejtörés után végre rájött a pénztáros, hogy a hiányt egy *téves kifizetés okozta. Egy ismert gazdag nagykereskedő mutatott be kifizetés végett a délelőtti folyamán egy 40.000 koronás csekket, s a pénztáros tévedésből 40.000 forintot fizetett ki reá.*

Azonnal jelentést tett a tévedésről főnökének, a ki revidiálta a számadásokat, a miután meggyőződött, hogy a pénztáros előadása megfelel a valóságnak, kocsiba ült és vele együtt az illető nagykereskedőhöz hajtatott. Ezt üzletében találták. A bankfőnök előadta neki, hogy a pénztáros tévesen 40.000 koronával többet fizetett ki csekkjére, s felkérte, hogy ezt az összeget adja vissza.

A kereskedő semmit sem akart tudni arról, hogy ő több pénzt kapott volna, mint a mennyi neki járt.

— Nagyon sajnálom — felelte kurtán — az én pénztáram teljesen rendben van, az én csekkem beváltásánál nem tévedhetek.

A bank emberei elhültek erre a válaszra, a melyre egyáltalán nem vártak. Azt biztosan tudták, hogy a pénzt tényleg felvette a nagykereskedő, s annak nevében garanczát láttak arra, hogy nem tartja meg a jog és tisztesség ellenére a neki nem járó összeget. A csalódástól kétségbeesve tértek vissza a bankba, s jelentést tettek eljárásukról a vezérigazgatónak.

A vezérigazgató sürgősen igazgatósági ülést hívott össze, a hol elhatározták, hogy *mielőtt a büntető hatóság segítségét igénybe vennék, még egy utolsó kísérletet tesznek.*

A pénztárfőnök a bank igazgatójával ment el most a nagykereskedőhöz. A bank igazgató ott a következő kijelentést tette a kereskedőnek:

— Uram, meggyőződünk arról, hogy senki más a hiányzó pénzt fel nem vehette, mint ön; tudjuk, hogy 40.000 korona helyett 40.000 forintot vett fel, s tudnia kell ezt önnek is. A jogosulatlanul megtartott pénzt, önnek vissza kell fizetni s ön visszafizeti azt azonnal, vagy pedig *azonnal a rendőrséghez fordulunk.* De többet is teszünk majd. Azonnal a nyilvánosságra hozzuk az esetet és pedig *nemcsak a főváros összes bankjait értesítjük róla, hanem a bécsi pénzügyi köröket is.* A mi pénztárunk ön elől el van mától zárva, de lesz gondunk rá, hogy ne akadjon egyetlen intézet sem, a mely önnel szóba áll. Részvényeseink érdekében egyébként a büntető feljelentést azonnal megtesszük.

Ez az erélyesség hatott. A pénzsóvár kereskedő belátta, hogy ha nem adja ki a 40.000 koronát, a bank végsőig elmegy és tönkre teszi anyagilag is, elkölcsileg is, s jobbnak találta abbahagyni a tagadást. *Szó nélkül pénztárához ment, kivette a bank 40.000 koronáját és*

átadta az igazgatónak. Valami bocsánatkérés felét hebegett még, de már erre nem hallgattak a bank megbizottai, hanem siettek hivatalukba, a hol az igazgatóság izgatottan várta az eredményt.

A dolognak hamarosan hire ment és megbotránkozással beszéltek róla mindenfelé a kereskedők. A bankok körében mozgalmat terveznek arra nézve, hogy a csunya eset hősét, a tévedést kizsákmányoló kereskedőt bojkottálják s vele minden üzleti érintkezést szünteszenek.

Öngyilkossági kísérlet a szállóban

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 23.

Egy fiatal, alig 21 éves ember akart ma véget vetni életének *Aradon.* Tettére sokszor megirt dolog vitte, de azért a história mégis érdekes. Katona volt és nehéznek találta a három esztendő, olyan nehéznek, hogy akár az élete árán is meg akart szabadulni tőle. Egy revolver lövéssel szokás az ilyen dolgokat elintézni s ehez folyamodott *Weiszbrunn* Nándor is, a jelen történet szomorú hőse.

Weiszbrunn jó családból való s több előkelő rokona van *Aradon* is. Közeli rokonságban áll egy nagy fővárosi napilap szerkesztőjével, kinek nevét azonban nem írhatjuk ki, mert az éj folyamán, mikor az öngyilkossági kísérlet hire Budapestre is eljutott, telefonon kérték meg szerkesztőségünket a magas állású rokon nevének elhallgatására.

A végzetes elhatározású fiatal ember, bár kedvező körülmények között nevelkedett, nem nyert iskolái után képesítést arra, hogy egy éves önkéntes lehessen s most utólag tanult, hogy megszerezze magának az önkéntesi jogot. A vizsgát azonban nem tudta letenni s mikor látta, hogy nem kerülheti el a három éves katonáskodást, önként besoroztatta magát a köteles életkora előtt. Hogy miért nem várta meg az októberi bevonulás idejét, nem tudni. Talán olyan moghasonlásba jött önmagával, hogy a katonai életben keresett menedéket.

Néhány nap előtt került ilyen formán *Miskolcra* Aradra, a 33-ik gyalogezred kötelékébe. A katonaság azonban sehogy sem volt kedvére való az uri élethez szokott fiatal embernek s olyan vigasztalanul hosszú idő állott még előtte, hogy annak kitöltése helyett a halált választotta.

Tettének végrehajtására a „*Három király*“-hoz címzett szállodát szemelte ki, hol tegnap este szobát bérelt. Mielőtt megszállott volna, egy aradi barátját megkérte, hogy ma, azaz öngyilkossági kísérletének elkövetése napján, déli 12 órakor keresse fel a fogadóban. Bizonyára azt hitte, hogy akkor már halott lesz s legjobbnak vélte, ha a barátja talál holttestére.

De másként történt a dolog, mert mikor a barátja ma délben benyitott a szálloda szobájába, *Weiszbrunn* még életben volt. Hogy ez így történt, nem rajta mult. *Revolverével mellbe akarta löni magát,* de a végzetes pillanatban megcsuszott a fegyver s a golyó a jobb oldali, legalsó borda alatt érte testét, melyen mélyebb surolást ejtett. A revolvért izgatottságában olyan rosszul kezelte, hogy a rugója eltört. Ha ez nem történik, talán már nincs életben, mert a másodsor felhuzott kakas világosan mutatta, hogy *Weiszbrunn még egyszer akart löni,* de a kakas nem csapódott le.

Weiszbrunn említett látogatója azonnal látta, hogy mi történt és a rendőrségnél keresett segítséget. A kapitányi hivatal a szállóba két rendőrt küldött, kik felhozták a városhá-

zára a fiatal embert. Itt *Leitner* Ernő dr. kerületi orvos bekötözte sebé s miután az inspekciós rendőrhadnagy kihallgatta, az esetről értesített ezredparancsnokság részéről kiküldött katonák hordágyon a várba szállították.

Tettéknek okát teljes világosságban nem tudni. Bizonyára abban a két levélben van az megírva, melyet szállodai szobájának asztalán hagyott. Az egyik levél a fentebb említett fővárosi rokonához címmezte, a másikat pedig a 33-ik gyalogezred parancsnokságához.

HIREK.

— **Stefánia esküvéje.** Végre mégis csak meglesz az özvegy trónörökösne sokszorosan megczáfolt esküvéje. Bécsből telegrafálják, hogy *Stefánia* és *Lónyai* Elemér gróf esküvéje — ha újabb nehézségek nem merülnek föl — a jövő héten lesz Londonban. Az esküvő után az új házaspár néhány hétig Angliában marad. *Lónyai* ma menyasszonyáért Bécsbe érkezett.

— **Igazgatósági ülés.** Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága *Bohus* Zsigmond br. valóságos belső titkos tanácsos elnöklete alatt ma délelőtt ülést tartott, melyen folyó ügyeket intéztek el. Az ülésen az összes arad- és csanádmegyei igazgatósági tagok jelen voltak.

— **A gurahonci jegyző kitüntetés.** *Borsos* Lajos gurahonci körjegyzőt, ki hosszú és érdemekben gazdag munkásságának jubileumát nemrég ünnepelte, legmagasabb helyről érte ma kitüntetés. A hivatalos lap közli, hogy a király a derék jegyzőt a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki. Az erre vonatkozó legfelsőbb kézirat így hangzik:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán *Borsos* Lajos gurahonci körjegyzőnek, sok évi buzgó szolgálata elismerésül, a koronás ezüst érdemkeresztet adományozom.

Kelt Bécsben, 1900. évi január hó 11-én.

Ferencz József, s. k.

Szell Kálmán, s. k.

— **A hadsereg reformja.** Mint Bécsből jelentik, tegnap ő Felsége elnöklésével katonai tanácskozás volt az udvarnál, a melyen most első ízben vett részt *Ferencz Ferdinánd* főherceg. Rajta kívül jelen voltak *Krieghammer* hadügyminiszter, *Beck* tábornok, a vezérkar főnöke, a csapat felügyelők, több tábornok és a hadügyminiszterium osztályfőnökei. A koronatanácsban, mely három óra hosszan át tartott, a hadsereg reformjairól tárgyaltak.

— **Aradmegye új vasútja.** Gyula város képviselőtestülete *Dutkay* Béla polgármester elnöklésével gyűlést tartott, amelynek tárgya a *gyula-barakonyi* helyi érdekű vasut tárgyában kiadott kereskedelmi miniszteri rendelet volt. A vasutkérdés körül élénk vita keletkezett s végül elhatározta a képviselőtestület, hogy tekintettel a pénzügyviszonyok rosszabbodására és arra, hogy a gyula-seprős-barakonyi viczinális vasut részére följánlott és kölcsön útján beszerzendő 100,000 forintos segélyösszeg visszafizetésére ötven éven át 10,000 forintos megterhelést vonna maga után, ami csak pótdó útján nyerhetne fedezetet, a gyula-barakonyi viczinális segélyezési ügyét *leveszi a napirendről.*

— **A katonatisztek fizetésemelése.** A hadügyminiszter — mint nekünk táviratozzák — holnap adja ki rendeletét a tisztai fizetések ügyében. E rendelet értelmében a fizetésemelés már újévtől számít és a januárra eső részletet utólag fogják kifizetni.

— **Egy vezérigazgató lemondása.** *Pallaviczini* Ede őrgróf a Magyar általános hitelbank vezérigazgató elnöke — mint tudósítók tele-

grafálja — megmásíthatlanul kijelentette, hogy állásáról lemond. Az igazgatóság sajnálattal vette tudomásul a lemondást, s az ügyvezető igazgatást, valamint az üléseken való elnöklést *Kornfeld* Zsigmondra ruházta.

— **Krivány felebbezése a tábla előtt.** A nagyváradi kir. tábla, mint nekünk táviratilag jelentik, ma foglalkozott *Krivány* János felebbezésével, melyben, az aradi törvényszék határozatával szemben, szabadlábra helyeztetését kéri. A *Ritoók* Zsigmond elnöklése alatt összeült táblai büntetőtanács *Molnár* Géza bíró referádája után *Krivány* felebbezését elutasította. A határozatot az az indoklás kíséri, hogy *Krivány* a feltételes szabadságot szökésre használhatná fel.

— **A telepítési anket befejezése.** A telepítési anket ma nyert befejezést. A felszólalók közt kivált *Tallián* Bélának erősen hangsúlyozott nemzeti állásfoglalása *Mandelló* Gyulának rideg gazdasági felfogásával szemben. A felszólalók legnagyobb része a telepítési akciók hívének vallotta magát. Előre látható, hogy a kormány ezen impressziók alatt fogja a kérdést dűlőre vinni. *Darányi* miniszter, az ülés végén, hálásan emlékezett meg *Desseffy* püspök meleg érdeklődéséért. Mire a püspök kijelentette, hogy szívesen vett részt az értekezleten, mint püspöke azon egyházmegyének, melynek területén a legtöbb telep község van, s melyek sorsán segíteni kell.

— **Sima bűnvizsgálat alatt.** *Sima* Ferenczet még képviselő korában több rendbeli bűnök gyanuja miatt kikérték a bíróságok. A képviselőház vagy 16 esetben függesztette fel mentelmi jogát.

Ez ügyek egyikében most elrendelte a szegedi törvényszék vizsgálóbírája *Sima* ellen a bűnvizsgálatot a következőleg hangzó végzéssel:

Sikkasztás büntetével terhelt *Sima* Ferencz elleni bűnügyben.

Végzés. *Sima* Ferencz ellen a dr. Szánthó Lajos kárára eikövetett s a btkv. 355. §-ába ütköző s a 356. §, szerint minősülő sikkasztás büntette miatt a vizsgálatot elrendelem.

Indokolás. *Pintér* Gyula és *Pásztor* Jánosnak az irományjegyzék 10 és 17 számai alatti levő jegyzőkönyvekben foglalt tanuvallomásával bizonyítottak mutatkozik, hogy *Szántó* Lajos dr. az 1898. év június hónapban egy, az ő elfogadmányával ellátott 1000 forintos váltót és 31 frt készpénzt adott át *Sima* Ferencznek az a *Sima* Ferencz által elvállalt megbizással, hogy azokat az Erzsébetvárosi takarékpénztárnál lejárt hasonló összegű váltójának rendezésére fordítsa.

Ugyde, mert az irományjegyzék 26. és 17. száma alatt *Issekutz* Győző dr., *Sebestyén* József dr. és *Hajós* Bálint, — valamint 9. száma alatt *Schlesinger* Károly dr. tanuk vallomásáról felvett jegyzőkönyvhöz 1) és 3) alatt csatolt iratokból, valamint a kolozsvári és budapesti posta- és távirdaigazgatóságoknak az irományjegyzék 31. és 32. számai alatt levő értesítéseiből kitűnik, *Sima* Ferencz a fent körülírt megbizással átvett 1000 forintos váltót és készpénzt nem a megbizás értelmében, hanem saját céljaira használta föl, úgy hogy saját adósságának törlesztésére az 1000 forintos váltót *Hajós* Bálintra forgatta s e váltóforgatás következtében *Szántó* Lajos dr. a szóban forgó 1000 frtos váltó értékét *Hajós* Bálintnak kifizette, de ugyan ő fizette ki az Erzsébetvárosi takarékpénztárnak is azt az 1000 frtos lejárt váltót járulékaival együtt, amelynek rendezésére őtöle *Sima* Ferencz az 1000 forintos váltót és 31 frt készpénzt átvette.

Az előadottak alapján tehát *Sima* Ferenczet a btkv. 355. §-ába ütköző s a 356. §, szerint minősülő sikkasztás büntetének nyomatékos gyanuja terheli, amiért is ellene azon büntett miatt a vizsgálat elrendelendő volt. Szeged, 1900. január 15. *Hubacsek* Pál vizsgálóbíró.

— **A megyei irnokok megjutalmazása.** A vármegyei irnokok és dijnokokról sűrűn emlékeztünk meg az utóbbi időben s mindig csak szomorú dolgot irtunk róluk. Nincsenek megelégedve a jelen helyzetükkel, fizetés, lappenz ja-

vitást kérnek, ez az örökös kívánságuk. Így nagyon rájuk fér az a jutalom, melyet *Aradmegye* alispánja és főjegyzője igyekezik számukra kieszközölni. A folyó hó 29-én tartandó megyei közgyűlés sorrendjébe ugyanis felvették azt az előterjesztést, hogy a törvényhatóság szavazzon meg évenkénti 200 koronát a központi szegény alapból az irnokok és dijnokok jutalmazására. As összeget, több részre osztva, a szorgalmuk által kitűnő irnokok és dijnokoknak juttatják. Ez mindenesetre növelni fogja ambíciójukat és munkakedvüket.

— **Változások a csanádi klerusban.** *Desseffy* Sándor megyés püspök a következő lelkészeket disponálta: *Brevisz* Vilmos nyerői adminisztrátort Kiszaludra, *Valeszkievits* Kezso szeged-rökusi káplánt Nyerőre adminisztrátoroknak, továbbá áthelyezte a következő segédlelkészeket: *Hack* Edét *Glogovác* Szeged-Rókusra, *Scheibert* Ferenczet *Knéz*ről *Glogovác*ra és *Halász* Istvánt *Vingár*ról *Kis-Iratosra*.

— **Lucheni büntérs.** A berni rendőség erősen kételkedik egy olasz lapnak abban a Buenos-Ayresből kapott jelentésében, hogy *Lucheni*-nek egy állítólagos büntérsát fedezték fel, mert *Lucheni* még elítélése után is folyvást tagadta, hogy más valaki is közreműködött a merényletben. Mindazáltal legközelebb ki fogják hallgatni *Lucheni*t és hivatalos adatokat fognak kérni a buenos-ayresi svájci követség útján.

— **A Splényi-Engel ügy.** A budapesti rendőri sajtóiroda ma a következő nyilatkozatot közli:

A Magyarország s annak nyomán egyes ma megjelent lapok azt írják, hogy a budapesti kir. büntető törvényszék az *Engel*-ügyből kifolyólag vád alá helyezte *Splényi* Odön rendőrtanácsost s erről *Splényi* felettes hatóságát is értesítette. A főkapitányság erre vonatkozólag kijelenti, hogy *Splényi* vádálhelyezéséről tudomása nincsen.

— **Tanulók a sörfőzdében.** Az aradi áll. főreáliskola VII. és VI. osztályának növendékei *Telbisz* György kémiai szaktanár vezetésével ma délelőtt meglátogatták a gróf *Zselenszky*-féle, ujaradi sörfőzdét, hogy a valóságban is lássák, amit a sörfőzésről a tanórák alatt tanultak. Az ifjuságot az igazgatóság szívesen fogadta s mikor a gyár berendezésének megtekintése véget ért, uzsonnával vendégelte meg. A kiválóan szívélyes vendéglátásért ez uton is köszönetet mondanak az aradi áll. főreáliskola VII. és VI. osztályának növendékei.

— **Sztrájk egy opálbányában.** *Eperjes*ről táviratozzák lapunknak. A Sárosmegyében lévő dabniki opálbányában 100 munkás beszüntette a munkát. Mikor ugyanis a járási főszolgabíró megjelent a bányánál, hogy a munkásokat szokásos módon feleskesse, az eskü letételét az összes munkások megtagadták, azt adván okul, hogy munkabérük igen csekély, mindössze egy koronától két korona negyven fillér között váltakozik és ebből is 30%-ot a betegsegélyző pénztár javára kell fordítaniok. A munkások ezuttal kijelentették azt is, hogy mindaddig, míg a munkabérüket föl nem emelik, a munkát folytatni nem hajlandók. A mozgalomnak több, Amerikában is megfordult vezetője van, a kik társaik nevében is kérték a pénzügyminiszteriumtól a munkabér fölemelését. Rendzavarás eddig még nem történt; a csendőrséget meg erősítették. *Selmeczbányáról* egy bányatanácsos érkezett a helyszínére.

— **Aradi mintára.** A belügyminiszter rendeletére *Arad* város nemrég alakította meg a közsegélyezés módjáról szóló szabályrendeletet. Most *Ujvidék* város tanácsa átirt *Arad*hoz, hogy a nevezett szabályrendelet egy példányát tanulmányozás céljából küldje meg neki.

— **Tábori Róbert gyásza.** *Tábori* Róbertet a Pesti Napló kiváló munkatársát súlyos gyász érte ma: neje, ki maga is szép nevet szerzett az irodalom terén, ma hosszas szenvedés után 38 éves korában Budapesten elhunyt.

— **Halálozás.** Alólirottak jelentik, hogy *Kilényi Ede*, a kereskedelmi akadémia felső osztályu növendéke f. hó 23-án, délelőtt 1/2, 11 órakor, 18 éves korában, rövid de kínos szenvedés után elhunyt. Hült tetemei f. hó 24-én, d. u. 3 órakor, fognak lakásából (József főherczeg-ut 1. sz.) az izr. sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. *Arad*, 1900. január hó 23-án. *Kilényi Adolf*, *Kilényi Adolfné* szül. *Pollák*, szülők. *Özv. Kilényi Dávidné*, *Pollák Márton*, nagyszülők. *Kilényi Zoltán*, *Kilényi Giza*, testvérek. *Schwitzer Jakab* és neje szül. *Pollák*. *Pécsi Dávid* és neje szül. *Hoffer*. *Weisz Ignácz* és neje szül. *Kilényi*. *Dr. Pécsi Dani* és neje szül. *Hoffer*. *Kilényi József* és neje szül. *Pollák*. nagybácsik ill. nagynénik. *Schwitzer Dezső*, *János Zoltán*. *Pécsi Zoltán*, *Irma*, *Albert*, *Iván*, *Miksa*, *Imre*. *Levitter Jenő*, *Ede*. *Pécsi Juliska*, *Mariska*, *István*, *Piroska*, *Danika*, *Kilényi Ede*, *Gyula*, *Albert*, unokatestvérek.

— **Felrobbant lámpa.** *Halászi Mátyás* aradgáji gazda és szolgálja *Seres Todor* ma reggel 6 óra tájban petróleumot akartak tölteni a kialudni készülő istálló-lámpába, ugy azonban, hogy a lámpát égni hagyták. A szolga lecsavarta a lámpa tetejét s a még égő kanócczal oda világított a lámpa-öblönyre, hogy a töltés hamarabb menjen, s ép ez okozta a veszedelmet, mert alig kezdett hozzá *Halászi* a töltéshez, a petróleum meggyuladt s szétvetette a lámpát, lángba borítva a két embert, kik ijedten menekültek az udvarra. A nagy jajveszékésre elfutott *Kása János* aradgáji lakos, aki egy pokrócczal eloltotta a már máglyaként égő embereken a tüzet. A szerencsétlenségről a házbéliek nyomban értesítették a gáji kapitányi hivatalt, a honnan *Moldovány Ödön* rendőrtiszt ment ki a vizsgálatot megtartani *Öttös Dániel* orvossal. Mindkét sérültet beszállították a kórházba az első segély nyújtás után. *Halászi* sérülései nem súlyosak, míg a *Seres Todoréi* — kinek arca, melle, kezei és háta égett össze — *életveszélyesek*.

— **Leánygyilkos katonatiszt.** Súlyos gyanu alapján letartóztattak Veronában egy olasz katonatisztet, *Trivulzio* őrnagyot. A fiatal tiszt egy alpesi vadász ezred hadnagya, s avval vádolják, hogy megölte a kedvesét, egy adóhivatalnok leányát, azután holttestét darabokra vágta és az *Etschbe* dobta. A gyilkosság nagy feltűnést keltett Veronában és Milanóban, a hol az előkelő fiatal embert mindenki jól ismerte,

— **Elfelejtett rendjelek.** Érdekes leletre akadtak a minap a szegedi városházán. A polgármesteri jegyzői hivatalban van egy régi íróasztal, melyen a félv év előtt felfüggesztett tanácsjegyző, *Szendrey Pál* dolgozott. Ennek a hosszukás asztalkának a legalsó fiókjában találtak egy csomó érdemrendet, amiket elhalt érdemes férfiak hozzátartozói visszaküldtek a polgármesteri hivatalnak, ahonnan a belügyminisztérium utján minden egyes esetben föl kellett volna küldeni azokat a kabinetirodának. Nyolcz-tíz év alatt elhunyt férfiak érdemrendjeit találtak meg itt elfelejtve egy rakáson. Összesen tizenegy darabot. A legtöbb *Ferenc József*-rendjel. Van köztük olyan is egy, amelynek néhai viselője tizenkét év előtt hunyt el. Az egykor oly kedves drágaságok, melyek büszkén csillogtak érdemes viselőjük mellén, porosan hevertak a fiókban összeviszva. Egyiknek a volt gazdjára se emlékeznek, mert nincs megjelölve: melyik kié volt. Most valamennyit egyszerre kapja meg a kabinetiroda.

— **Revolveres férj.** *Simecsek János* uj-paulisi gazda nem valami gyöngéd bánásmódban részesítette a feleségét: *Reingruber Katalint*, úgy hogy ez beleunva a kegyetlen bánásmódba, ott hagyta az urát s válópert indított ellene. A napokban kellett volna megtörténni a békéltető tárgyalásnak, s *Simecsek* úgy akarta elintézni a dolgot, hogy a bíróság előtt már összebékülve jelenjenek meg. Az asszony, akit a férje többször visszacsábított ígérekkel, nem akart békülni s kijelentette, hogy ő válik. Ez nagyon felbőszítette *Simecseket* s elhatározta, hogy *meggyilkolja a feleségét*, azután pedig ma-

gát emésztte el. Tervét végrehajtandó tegnap este beszökött *Simecsek* a *Reingruberék* udvarába s midőn az asszony a szomszédból haza jött, *revolveréből közvetlen közelből reá lött*. A golyó célzott tévesztett, a második lövésre pedig nem maradt ideje a férjnek, mert az asszonnyal együtt jövő házbéliek lefűlelték s megköttözve, a revolverrel együtt átadták a csendőrségnek, mely aztán beszállította a radnai főszolgabírószákhoz.

— **Hagymáz Pólában.** Nagy aggodalmat kelt Pólában, hogy a legénység között néhány nap óta erősen pusztit a hagymáz. A tengerészparancsnokság napiparancsban adta ki, hogy a legénységnek nem szabad más vizet innia, mint azt, amely a *Ferencz József* vízvezetékéből való. Az orvosok ugyanis megállapították, hogy a hagymáz terjedésének a rossz ivóvíz az oka.

— **Lopás az indóházánál.** A helybeli vasuti állomáson a Szeged felé indítandó tehervonat összeállítása alkalmával rájöttek tegnap, hogy egy, a huszárlaktanya közelében álló waggon ajtaja fel van törve. Az állomásfőnökség csakhamar megállapította, hogy egy fél mázsa sulyu, értékes holmikkal telt bőröndöt és több ágyneműt emeltek el az ismeretlen tolvajok. A tetteseket keresik, azonban eddig nem akadtak rájuk.

— **A bécsi községtanácsból.** A bécsi községtanács haladópartja elhatározta, hogy a közgyűlésektől mindaddig távol marad, míg *Strobach* polgármester vissza nem vonja *Mittler* dr. kiltását, melylyel a haladó párt vezérét három ülésből kizárta.

— **Svindler vállalkozók.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter az érdekeltekkel leendő közlés végett értesíti a kereskedelmi és iparkamarát, hogy *Moradini Roman* és *Tamás* nagykanizsai vállalkozókat további intézkedésig az összes tárczája körében előforduló közmunkák és közszállításokból kizárta a miatt, hogy a barcsi dohánybevéltótelep dohánylevél raktárhoz szerződés ellenesen *külföldi gyártmányu* vasoszlopokat szállítottak s a hatóságot az áru származása tekintetében megtéveszteni iparkodtak.

— **Agyonlőtt tolvaj.** *Erdős András* fekete-gyarmati szőlőcsoász egyidő óta azt tapasztalta, hogy az őrizete alatt álló szőlőskertből a szőlőkarókat lopják. Lesbe állott tehát, s tegnap tetten érte a tolvajt, ép akkor, midőn az ki hordta a karókat a szőlőskerten kívül álló kosijára. *Erdős* le akarta tartóztatni az előtte ismeretlen tolvajt, de az — mint ő előadja — szembeállott vele, mire *fegyverét használta* a támadó ellen. A lövés jól talált, a tolvaj a földre bukott s vérével pirosra festette a havat. *Erdős* ezután kiszaladt a községbe s néhány percz múlva már megjelent a helyszínén az előjáróság s nagyszámu kíváncsi közönség. A meglőtt embert megvizsgálták s az odahívott orvos megállapította, hogy a löveg hátulról a sérült derekának alsó részébe furódott, úgy, hogy az el sem távolítható, de sőt az sem konstatálható, hogy milyen mélyre hatolt be. A sérülést az orvos feltétlenül halálosnak jelezte, mert a löveg nemesebb részeket érintett. A vizsgálat alkalmával megállapították azt is, hogy a meglőtt tolvaj *Kutasi Bálint* nagyzerindi lakos. A vizsgálat megejtése és, ha még lehetséges, a sérült kihallgatása végett — mint levelezőnk jelenti — a kispénzi főszolgabíró kiutazott a helyszínére.

— **Lopás a vonaton.** Nemrégiben érdekes ideát vetett föl valamelyik rendőri újság. Azt proponálta, szervezzenek mozgó rendőrséget, amely a vonatokon az utasok biztonsága fölött őrködjék. Meg is indult ebben a dologban a mozgalom, amelynek azonban elég kár, hogy nem lett fogantatva. Mert, hogy a vonatokon tényleg szükség volna rendőrségre, azt szinte nap-nap után bizonyítja a sok lopás, ami a vasuton történik. Ime a legújabb eset: *Magda Gergely* gyulafehérvári hentes mester Budapestről jött a gyorsvonattal. A nagyváradi pá-

lyaudvaron izgatottan ugrott ki a kupéból, s rendőrért kiabált. Elmondta, hogy *Mezőkeresztes* környékén elaludt s egy utitársa kiemelte az arany óráját lánczostul. Az utitársat, aki Nagyváradon szállt ki, nyomban át is adta a rendőrnök. *Placsintás Dömötör*nek hívják a vasuti tolvajt, akinél meg is találták az ellopott holmikát. *Placsintás Dömötört*, aki ismert gonosztevő, *Ember Géza* vizsgálóbíró letartóztatta. A kárvallott *Magda Gergely* tovább utazott, s így a kihallgatására taviratilag kérték föl a gyulafehérvári rendőrséget.

— **Az örült leány tüzhálála.** Borzalmas módon vetett véget az életének egy örült cseléd-leány az éjjel Szegeden. Kulcsosul bezárta a szobája ajtaját, a kályhát erősen megtöltötte szénporral, aztán leütve a kályhacsőt, lefeküdt az ágyára, hogy — mint mondá — *nőül menjen a halálhoz*. Mellén összefont karokkal nyugodtan várta borzalmas völegényét az örült leány s az el is jött érte az éj sötétjében, mire a szörnyű tettét észrevették, az örült leányt már elvitte a másvilágra a halál-völegény. A szerencsétlent *Jóhárt Viktornak* hívják, már kétszer volt tébolyházban. A vizsgálat megállapította, hogy tényleg öngyilkosság forog fenn.

— **A Duna.** A földmivelésügyi minisztérium vizrajzi osztályához érkezett jelentések szerint a Duna tegnap óta felülről le egész Bajáig árad, innen lefelé pedig apadóban van. Paks alatt a jégtorlasz még mindig változatlanul áll, bár az éjjel ismét nagyobb repedések támadtak rajta s így újra lazult. Budapestnél 31 centiméternyi áradás mellett a mai vízmagasság 259 centiméter.

— **Leányvásár.** Két leányt tartóztatott le rendőrség a keleti pályaudvarban néhány nap előtt. Több leányt akartak a vasuton elszállítani, mely aztán elvitte volna őket Szófiába, Belgrádba, ahol utszéli énekes-kávéházak már várták a friss árukat. De *Tóth Andrásné* és *Hopp Julia*, akik a leányokat kalauzolták, hurokra kerültek, a rendőrség az egész társaságot bekísérte a nyolczadik kerületi kapitányságra, ahol a két leánykerítőt alaposan megbüntették. A vizsgálat folyamán, mint most írják, kiderült, hogy bűnük nem csupán az, hogy énekesnőket csábítottak ki külföldre, de szállítói voltak azoknak a keleti szennyes házaknak is, a hova már nagyon sok magyar leány került. *Tóth Andrásné* volt a főügynök. De értette is a módját, mint szerezte meg a becses árut a megrendelők számára. Ha áldozatára rávetette szemét, azt azután ki nem engedte kezei közül. Igérgetés, pénz, szép ruha, ezek voltak a fegyverei, melyek a legtöbb esetben meg is tették a hatásukat. Egy dob-utczai dalcsarnokban volt a főhadiszállásuk, ahol az egyezkedés és az üzletek lebonyolítása történt. Különös figyelmet szenteltek azoknak a családoknak, ahol a nyomor révén könnyen kínálkozott a zsákmány. A két leánykereskedő jelenleg fogságban van, de egyhamar nem is fognak kikerülni, mert a vizsgálat mind több és több súlyos bűnükre jött rá.

— **A megboldogult arczképe.** Eg-ik párisi vizsgálóbíró a következő levelet kapta a minap egy özvegy asszonytól!

Tisztelt bíró ur!

Kedves férjem, kivel mindvégig boldogan éltem, december 26-án elköltözött az élők sorából. Sajnos, a megboldogult nem fényképezte le magát, habár sokszor nógattam erre. Most, hogy elköltözött, még jobban szeretném, ha az arczképe a kezeim közt volna. De csak egy módon teljesezhetik be ez a vágyam. Szegény férjem ugyanis valami ostobaságért a törvény elé került 1896-ban s úgy tudom, hogy akkor le is fényképezték hivatalos uton. Arra kérném tehát a bíró urat, hogy keressen ki az akták közül és küldje el nekem ezt az arczképet. Nagy vigasztalásomra volna ha a megboldogultat legalább így, arczképen viszont láthatnám.

A vizsgálóbírónak megesett a szive az özvegy asszonyon s még aznap elküldte neki a megboldogult arczképet.

— **Tűz a vasuti pénztárban.** Nagy riadalmat okozott ma a Szeged városi vasutállomáson egy tüzeset, amely könnyen nagyarányuvá válhatott volna. Egy vasuti alkalmazott

reggel félhétkor észrevette, hogy a *vasuti személypénztár helyiségében tűz támadt*. A vasutas hirtelen zajt ütött, emberek siettek elő s be-törve a pénztár ajtaját, a tüzet elfojtották. Az ablakfák égtek meg a gázlángtól, amelyet hat óraker a távozó pénztáros kisasszony a gyakorlat szerint égve hagyott. Megjelent a tűzoltóság is a pályaudvaron, de működésére semmi szükség sem volt.

— **Kellemes meglepetést** okozunk azáltal, ha nász-, születésnapj és egyéb alkalmi ajándékainkat Porter Vilmos koronab árúházában Aradon, a Központi szálloda épületében szerezzük be. Az ott kapható tárgyak rendkívül csinosak és feltűnően olcsók. Különösen már ismeretes, hogy alkalmi ajándékokban és gyermekjátékokban Porter Vilmos koronab árúháza speciális bevásárlási forrást képez. A naponta beérkező rendelvények még arról tanuskodnak, hogy mily erős a közönség bizalma Porter Vilmos népszerű vállalatához.

— **Magyar név.** A belügyminiszter megen-gedte, hogy *Adusz Száva* máv. mozdonyvezető vezeték nevét „Aczél“-ra, *Becher* Lajos máv. mozdonyvezető „Budai“-ra, *Sejcsik* Nándor máv. vonat-kisérő lakatos pedig „Sugár“-ra változtathassa.

— **Az ujévi üdvözlések megváltása** czimén *Nyáry* Béla és neje 10—10 koronát adományoztak a polgármesteri hivatal utján az aradi Szenthárom-ság szobor-alap javára.

— **Jótékonyág.** Az *Adriai* biztosító társulat aradi vezérigazgatója az *aradi tanító testület*ek segélyalapja emberbaráti céljainak támogatására 10 korona adományt juttatott, mely nemeslelkű tettet ez uton is hálás köszönetet mond az *elnökség*.

— **Koszorúmegváltás.** Néhai Kilyényi Ede ravatalára szánt koszorú megváltása czimén *Diamant* Miksa ur és neje az első aradi betegsegélyező és temetkezési egyesület pénztárának javára 6 koronát adományoztak, mely nemeslelkű adományért az egyesület nevében ezután nyilvánítja köszönetét *Kohn* S. N. elnök.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

A méregkeverő házibarád.

— Szökés az ítélethirdetés után. —

Budapest, január 23.

Érdekes esetről adnak hírt Berlinből:

Néhány napon keresztül feszült érdeklődéssel tekintett egész Németország egy kevésbé jelentékeny vidéki város *Liegnitz* felé, ahol az esküdtszék egy óriási port fölvert mérgezési ügyben mondott ítéletet.

A szenzációs pör szereplői ezek: *Berndt*, *Liegnitz* környéki földbirtokos, szolgálaton kívüli dragonos kapitány, jóval fiatalabb nála felesége, *Berndt* Lujza, 34 éves, filigrán csinos asszony, a sötét dráma hőse a 24 éves *Markvitz* József, egy körorvos fia. Ezt a *Markvitz* Józsefet az idegri tették gonosztervővé. Rossz hajlami már megvoltak gyermekkorában, amikor vézna, beteges volt. Nem kevesebb, mint nyolcz különféle középiskolában végezte tanulmányait, mert mindenünnen kicsapták. Számos gazdasági tanintézetet is látogatott, de szellemi képessége és akaratereje oly gyenge volt, hogy oklevelet szerezni nem birt. *Markvitz* gyakran hipnotizáltatta magát, ami végtelenül idegessé tette és testi és lelki erejét korlátozta.

Kilencz hónap előtt került *Berndt* földbirtokoshoz, hogy a gazdaságban segítkezzen neki. A földbirtokos, kihez rokoni kötelék is fűzte, barátságosan fogadta a fiatal embert, lakást és ellátást a kastélyában adott neki. — *Berndtné*, aki, mint a tárgyaláson kitűnt, könnyűvérű asszonyka, az ura gazdasági segédjével már néhány hét múlva viszonyt kötött. És szeretkeztek hónapokon keresztül, anélkül, hogy a férj megtudott volna valamit.

De megtudott mindent, mikor ételébe valaki mérget kevert. Egy alkalommal *Berndtnek* sürgősen el kellett utaznia. Gyorsan ebédet ké-

sztettek neki. *Berndt* különös keserű izt érzett az ételben s ezért csak néhány falatot evett. Szerencséjére, mert az ételben *strichnin* volt. Ekkor fölnyilt a szeme s följelentést tett felesége és a szeretője ellen, azzal vádolván őket, hogy megakarták mérgezni. Együttal el is vált az asszonytól.

Berndtnét és *Markvitz* Józsefet letartóztatták e súlyos vád alapján. A vizsgálat folyamán azonban *Berndtné* olyan magatartást tanusított, mely a bírákban azt a meggyőződést keltette, hogy nem részes a bűnben s védője kérelmére szabadlábra helyezték. Annál galadabbul viselkedett *Markvitz* József, a ki a bünt szeretőjére akarta kenni. Minden vallomásában azt hangoztatta, hogy ő ártatlan, *Berndtné* keverte a mérget férje ételébe.

E hónap 16-án kezdte meg ez ügy végtárgyalását a liegnitzi esküdtszék óriási érdeklődés mellett. A tárgyalás négy napig tartott. Elsőnek *Markvitz* Józsefet hallgatták ki, aki azt igyekezett bizonyítani, hogy a gyakori hipnotizálás okozta rendkívüli idegesség sokszor beszámíthatatlan állapotot idéz elő nála. Az esetet így mondja el:

Julius másodikán távirat jött, melyben az állott, hogy *Berndt* ur apja meghalt. *Berndt* ur akkor templomban volt a feleségével, s mi-helyt hazajöttek és a táviratot elolvasták, kijelentették, hogy azonnal a temetésre utaznak. Meghagyták a szakácsnének, hogy gyorsan készítse az ebédet. *Berndtné* felment a szobájába, hogy átöltözködjék. Néhány percz múlva utána mentem.

Az elnök: Nem akadályozta az önt meg, hogy *Berndtné* átöltözködni ment?

Vádlott: Nem. Bucsuzni akartam. Nagyon siettünk, hogy meg ne lepjenek bennünket. (Nagy zugás.) Aztán lejtöttünk az ebédlőbe. *Berndt* ur, kezében egy mártással telt tállal, dult arcczal kiáltotta felém:

— *Markvitz* ur, az istenért, ne egyék a mártásból, valami van benne.

Ugyanezt mondta feleségének is, aki megkóstolta a mártást és a hust, aztán behívta a szakácsnét. Alig beszélt azonban néhány szót, hányni kezdett. En is a szájamba vettem egy falat hust, de kiköptem, mert keserű ize volt... Azután elmentem verebet lövöldözni.

Aztán elmondja, hogy később egy kutyának adott a husból s a kutya még az nap este megdöglött. A szakácsné is evett a husból, ő is hányt. — Látta, hogy a konyhában fehér por van széjjel hintve a földön. Ugy látszik, ez volt a mérge. Egyébként többször megesett vele is, más házbelivel is, hogy rosszul lettek az ételtől. Egyszer vajaskenyeret evett oszon-nára, az is meg volt mérgezve, mert bár csak néhány falatot nyelt le, három napig hányt. Majd így folytatja:

— *Berndt*ék elutaztak a temetésre, öt nap múlva hazajöttek és a szakácsnét elbocsájtották.

Elnök: Miért nem tettek feljelentést el-lene?

Vádlott: Én mondtam *Berndtnének*, hogy gyanum van, hogy az étel meg van mérgezve s hogy gyanumat közölni fogom *Berndt* urral. De *Berndtné* azt mondta, ne szóljak, legjobb, ha az egész dolgot eltussoljuk. Julius 17-én ismét észleltük, hogy a vajaskenyérben van valami és *Berndt* ur is, én is rosszul voltunk napokon át.

Elnök: A vizsgálat folyamán ön határozottan a cselédséget vádolta a méregkeveréssel.

Vádlott: Igen, de ennek nem én vagyok az oka.

Elnök: Beszéljen értelmesen.

Vádlott: Engem *Berndtné* hipnotizált s ő készítetett arra, hogy úgy valljak, amint ő akarja. Föltétlen befolyást gyakorolt rám. Ha általa hipnotikus állapotba jutottam, csak azt tudtam tenni, amit ő rám parancsolt.

Elnök: De amikor ön a vizsgálóbíró előtt állott, akkor csak nem volt hipnotikus állapotban. *Berndtné* akkor itt sem volt és nem gyakorolhatott önre befolyást.

Vádlott: De igen. Ha egyszer hipnotizált, addig voltam az ő befolyása alatt, a mig ő akarta. Hogy nem volt mellettem, az nem határoz.

Ezután *Berndtnét* hallgatják ki. Elegáns, merész arczelű asszony. Azt mondja, hogy férje asztalfiókjában *strichnint* tartogatott gazdasági czélokra és *Markvitz*nek kulcsa volt ahhoz a fiókhoz. Julius 17-én vajaskenyeret ettek és férje és *Markvitz* betegek lettek tőle. Férjével nem élt jó viszonyban és folyton perlekedtek.

A bíróság ezután *Berndt*ék családi életének tárgyalására tért át, ami zárt ajtók megett történt meg

Másnap és harmadnap a bíróság vagy ötven tanut hallgatott ki, a kik egytől-egyig terhelőleg vallottak *Markvitz* József ellen. Arról, hogy *Berndtnének* is része lett volna a mérge-keverésben, nem tudnak. Az elvált férj, *Berndt*, a ki a mérgezésben való résszességgel vádolja elvált feleségét, nem tud semmi biztos adatot vagy bizonyítékot. Az azonban tényleg bizonynyult, hogy *Markvitz* *Berndtné* hipnotizálása folytán tette a hazug vallomásokat a cselédség ellen.

Szombaton hirdették ki az ítéletet. Érdekes volt *Bonhoeffer* dr. orvosszakértő beszéde. Azt mondja, hogy bár *Markvitz* József a több izben megkísérlett mérgezést nem követte el beszámíthatatlan állapotban, tette mégsem esik olyan elbírálás alá, mintha egy teljesen épeszü és érzékű ember bűnéről volna szó.

Az esküdtszék *Markvitz* Józsefet egyhangulag vétkesnek mondta ki, ellenben *Berndtné*re egyhangulag kimondták a nem vétkest. A törvényszék *Markvitz*et 3 évi fegyházra ítélte és *Berndtnét* felmentette.

Markvitz József, mikor az ítélet kihirdetése után börtönbe vitték le, kiszakította magát az örök közül és örült futásnak eredt. Óriási tömeg ember száguldott utána, az ötödik utcánál el is csipték.

Mikor *Berndtné*, ki hangosan felkaczagott és kezeibe tapsolt, mikor felmentő ítéletét hallotta, megtudta, hogy *Markvitz* megszökött, görcsös zokogás fogta el.

— *Istenem, agyon fog lőni engem!* kiabálta. A szép asszony aggodalma azonban hiabavaló volt.

TANÜGY.

(—) **Az iskolaszék ülése.** Arad szab. kir. város községi iskolaszéke f. év január hó 25-én azaz *csütörtökön* délután 4 óraker a városház emeleti kistermében rendes havi ülését tartja, melyre a t. iskolaszéki tag urak, valamint a községi iskolai igazgató urak és urhölgyek ez uton is meghívattak. A tanácskozás tárgyai:

1. *Hofbauer* Olga községi tanítónő kérelme, hat heti szabadságidő engedélyezése iránt. 2. A polgári leányiskolánál üresedésbe jött rajztanítónői állásnak meghívás utján egy próba évre való betöltése. 3. Az iskolafelügyelő jelentése a folyó iskolai év I.-ső felére előirt és beszédett tandíjnak összegéről. 4. Az iskolafelügyelő jelentése az iskolamulasztásokról, *Salacz* Gyula kir. tanácsos, iskolaszéki elnök.

SPORT.

+ **Az atletikai klub új tagjai.** Az aradi atletikai klub *Tedeschi* Viktor elnökle alatt tartott mai választmányi ülésén új tagokul felvétettek a következők: *Sorbán* János főispáni titkár, *Angel* István dr. rendőr-fogalmazó, *Fränkl* Ottó mérnök, *Monti* Lajos gyógyszerész, *Bozóky* Mátás dr. járásbírói aljegyző.

+ **Az aradi kerékpár-klub holnap, szerdán** este fél 9 órakor értekezletet tart a Hungaria-kávéházban. Ez alkalommal a február első hetében rendezendő *házi-estély* ügye kerül megbeszélésre.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Sima Ferencz bűnügye.** A politikai szerepléséről híres *Sima Ferencz* sikkasztási bűnügyét tárgyalta ma a budapesti büntető törvényszék *Lenk* Gyula kir. ítélőtáblai bíró elnökle alatt. *Sima Ferencz* két évvel ezelőtt, még mint országgyűlési képviselő, igazgatója volt a *Vörösmarty* nyomda-részvénytársaságnak. Ebbeli minőségében üzletvezetőnek szerződtette *Kirschbaum* Vilmost, aki 200 frt. óvadékot fizetett *Sima* kezéhez. Pár hónap múlva, midőn *Kirschbaum* megvált állásától, követelte *Simától* kauczióját, de ez nem tudta azt visszafizetni. A *Kirschbaum* panasza folytán megindult bűnvizsgálat folyama alatt *Sima* azzal védekezett, hogy ő a 200 frt. kaucziót befizette a részvénytársaság pénztárába. Ezzel szemben azonban a tanúk azt vallották, hogy *Sima* egy krajczárt sem fizetett be a kauczióból. A mai tárgyaláson — ahol a vádhatóság képviselője *Mészáros* Tivadar dr. alügyész sikkasztási bűntettével vádolta *Simát* — nem lehetett érdemben elbírálni az ügyet, mert *Sima Ferencz* betegség ürügye alatt nem jelent meg. Védője *Lederer* Ignác dr. ennek igazolására orvosi bizonyítványt is csatolt. A törvényszék igazoltnak véve *Sima* távollmaradását, a tárgyalást elnapolta.

§ **Áthelyezett aljegyző.** A nagyváradi kir. tábla elnöke *Uray* József aljegyzőt az aradi törvényszéktől hasonló minőségben áthelyezte az aradi járásbíróhoz.

§ **Elítelt rendőrkapitány.** Erdekes ügyben tartott végtárgyalást a nagybecskereki kir. törvényszék. A vádlottak padján *Gavrilovics* Iván volt rendőrkapitány ült, a ki ellen 1898. nyarán *Baranya* Lőrincz azt a panaszt emelte, hogy ő (*Gavrilovics*) és *Kovalesik* Sándor rendőrőrmester *Baranyát* *Perlasz* községi házára vitte és ott ököllet agyba-főbe verte, mert azzal gyanúsította, hogy egy napszámos csizmáját ellopta. *Perlaszról* Nagybecskerekre vitték *Baranya* Lőrinczet, a hol *Gavrilovics* bikacsokkal verte, a rendőr pedig a hüvelykujjával bökdöste arcát. A törvényszék *Gavrilovicsot* egy évi fogházra és három évi hivatalvesztésre ítélte; a többieket, a kik szintén vád alá voltak helyezve, bizonyítékok hiányában fölmentették.

§ **Halál munkaközben.** Tragikus szerencsétlenség történt 1898. évi június hó 3-án d. u. 3 órakor a magyar államvasutak nyugati pályaudvarán. Az u. n. „Anna-híd“ vasuti átjáró hid padozatának javításával foglalkozó munkások közül *Keszler* Lipótot a 3910 sz. tolató mozdony elütötte. *Keszler* ez alkalommal oly súlyos sérülést szenvedett, hogy még aznap este meghalt. A szerencsétlenség ügyében megindított hatósági vizsgálat kiderítette, hogy a halálos baleset előidézője *Korényi* Mihály fékező volt, aki az előírás ellenére jelző készülékek nélkül vezette a tolatást s a helyett, hogy a mozdony előtt levő két kocsi előtt ment volna, hátul a mozdony mellett haladva végeztette a tolatást. A budapesti büntető törvényszék közveszélyű cselekmény vétsége miatt helyezte vád alá s ügyét ma tárgyalta a *Lenk* táblai bíró elnökle alatt ítélkező büntető tanács. A tárgyalás folyamán a vádlott azzal védekezett, hogy sok dolga volt s így sietnie kellett akkor. Ezért nem volt ideje a jelző készülékkel felszerelni magát. A törvényszék az

aiügyész vádbeszéde után 8 havi fogházra és 1000 korona pénzbüntetésre ítélte *Korényit* mulasztása miatt. Az ítélet ellen az összes felek felebbezték.

Ajándék a gyűjtőknek.

Aki az Aradi Közlönynek öt új negyedéves előfizetőt gyűjt, az teljesen ingyen és bérmentve kapja meg a magyar könyvpiacz legszebb disz munkáját

Mikszáth Kálmánnak

A JÓ PALÓCZOK

czimű 50 koronás művét.

Aki az Aradi Közlönynek három új negyedéves előfizetőt gyűjt, az teljesen ingyen és bérmentve kapja meg

Bartók Lajosnak

TÉLI REGÉK

czimű 32 koronás gyönyörű aczélmetszetekkel illusztrált disz munkáját.

Beküldött czimekre mutatványszámokat az Aradi Közlönyből két hétig ingyen küld a kiadóhivatal.

KÜLÖNFELÉK.

□ **A napsugár hatása.** A napfény megöli a betegségeket is, amint *Ruhaman* berlini professzor bizonyítja és 1889-ben a nagy influenza járvány idején a napfény kevesebb volt, mint az előző tizenhárom év bármelyikében. A Párisban végzett kísérletek kiderítették, hogy ugyanekkor volt legtöbb baktérium a levegőben; *Bennet*, a nagy sebész észlelte, hogy ebben az évben a legrosszabbul gyógyultak az operáltak sebei és *Reid* professzor úgy tapasztalta, hogy a barakkok árnyékos oldalain a megbetegedés sokkal gyakoribb, mint a napos oldalon. — Ezért úgy kell építkezni, hogy a szobákat minél több napfény érje, az ablakokon csüngő nehéz függönyöket, amelyek porgyűjtők is, távolítsuk el és hagyjunk föl azzal a rossz szokásunkkal, hogy a nyári hónapokban besötétítjük a lakásainkat, mert az által csak előmozdítjuk szobáinkban a betegségek csírák fejlődését. Szeressük hát a napsugarat is, de bár volna is már itt.

□ **A boldog ujév.** Párisban az idén öt millióval emelkedett az újévi kártyák száma. Mult esztendőben huszonöt millió névjegy érkezett Párisba. az idén körülbelül harmincz millió. Az újévi levelezés kezelésére a párisi postahivatalok kétszázhatvan asszonyt és hatvan férfit alkalmaztak, a rendes személyzetén kívül. Erdekes, hogy Franciaország összes vidéki városaiban az újévi üdvözlő kártyák száma nem haladta meg a husz milliót.

□ **A nők a feltalálás terén.** *Dr. Neuville* a *Revue des Revues*ben beszámolt alapos vizsgálódásairól, amelyekben abban kérdésben folytatott, vajjon a nőkben van-e olyan feltaláló képesség, mint a férfiakban. Eljárása egyszerűen az volt, hogy átnézte azoknak a találmányoknak a listáját, amelyekre szabadalmat kértek. Megjegyzendő, hogy csak Amerikával és Franciaországgal foglalkozik. 1860. év előtt alig egy tucat találmányra kértek szabadalmat a nők. De az amerikai nők nem foglalkoztatják ám feltaláló zsenijüket mindig holmi semmiségekkel s különös kedvvel törnek is a fejüket új fűző szöveteken, parfümökön, szagos vizeken, konyha recepteken, krémkészítő gépeken, néha az erősebb nemre nézve is haszonnal buzgólnak. *Fassée* *Magdolna* kisasszony például egy új fajta férfi-inget talált fel, egy oaklandi hölgy egy bajuszkötőt, egy másik — nadrágvédőt sár ellen. De a mekanikának sincsenek titkai a nők előtt. Az atlanti kiállításon most százhuszonöt modell szerepel, amelyet mind asszony készített, köztük elektromos gépek, lokomotív kerekek, transzmissiók szijak. A francia hölgyek nincsenek ugyan ilyen magas nívón, de azért a francia kereskedelemügyi mi-

niszter felmutathat néhány érdekes találmányt, amit benyújtottak hozzá. Egy *Auerbach* nevű kisasszony olyan fésűt talált fel, amely mindjárt vizet is fröcscent a fejbőrré, *Dosue* kisasszony egy zseb-írógépet, egy *Gronwald* nevű asszony egy aromás fogpiszkálót antiszeptikus hatással, végül *Koller* kisasszony préselt rózsaszirmokból cigarett-papirost.

□ **Szabott ár.** *Koczavadász* (a hajtóhoz, a ki nek lelőtte az egyik fület): No mennyi fájdalom-pénz jár érte?

A hajtó: Hát instálom, mindig tizenöt pengőt fizettek az urak a fülemért.

□ **A karácsonyfa mint házasságszerző.** Oroszország némely vidékein él egy szokás, a karácsonyfaival kapcsolatosan. A falu legnagyobb szobájában felállítanak egy hatalmas karácsonyfát, szépen feldisztik, s az ünnep estéjén köréje gyülekezik a nép. A falak mentén löczákon fátollal leborított hajadonok ülnek. Mikor aztán a sok gyertyaláng kigyul, kezdődik a leányválasztás. A legény, aki szerelmes a falu valamelyik leányzójába, a fátolos hajadonok közül kiválasztja a magáét. Az az, hogy kiválasztja, ha sikerül neki. Ha azonban nem ismeri fel kezéről a kedvesét és egy másik leányt választ, akkor csak úgy választhat újra, ha a kiválasztott hajadon vissza adja a szabadságát. Ez rendszerint megszokott történni, s cserébe a legény valami ajándékot köteles adni a kegyesszívű hajadonnak. Ha az illető leány nem akarja visszaadni a legény szabadságát, hát akkor — megvan az anyag egy népszimühöz.

NAPIREND.

Január 24. Szerda. Róm. kath. naptár: Timót püspök. — Protestáns naptár: Timót püspök. — Görög-keleti naptár (január 12.): Taczián. — A nap kél 7 óra 21 perczkor, nyugszik 4 óra 31 perczkor. — A hold kél 0 óra 46 perczkor, nyugszik 10 óra 31 perczkor.

Időjárás. Légnymás reggel 7 órakor 765.0 milliméter, délután 2 órakor 764.6 milliméter. Hőmérsék reggel 7 órakor C° — 0.1, délután 2 órakor C° + 1.1. Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DN. 3, délután 2 órakor DN. 5. Felhőzet reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor borult. Csapadék az utóbbi 24 órában 6 milliméter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hőemelkedés, helyenként csapadék.

Szabadságharcol emléktárgyak országos muzeuma (színházépület I-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtti 8 órától délután 6 óráig. — Belépti-díj: Hétköznap 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár nyitva van hétfőn délután 4—5, pénteken délután 4—5 és szombaton délelőtti 11—12 óráig. Helyiség: Erekléy-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Január 25. A nagy-butyini takaré- és előlegezési-egylet mint szövetkezet közgyűlése délelőtti 10 órakor. — Kübelik János hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.)

Január 26. Körállatorvosválasztás Ternován. Január 28. A német-sági takaré- és segély-egylet mint szövetkezet közgyűlése délután 1 órakor. — Az aradi tornaegyesület közgyűlése délelőtti 11 órakor (Városház, kisterem.)

Január 29. Aradmegye évnegyedes közgyűlése délelőtti 9 órakor.

Január 30. Jegyzőválasztás Világoson. Február 2. A soborsini takarékpénztár közgyűlése délelőtti 11 órakor. — Az aradi takaré- és segélyegylet mint szövetkezet közgyűlése délelőtti 10 órakor.

Február 4. Az aradi vonós-négyes kamarazene hangversenye délután 5 órakor (Központi szálló.) — Az aradi első takarékpénztár közgyűlése délelőtti 10 órakor.

Február 8. Az almás-kamarási takaré- és önszegély-egyesület mint szövetkezet közgyűlése délelőtti 9 órakor. — Az arad-szent-mártoni első takarékpénztár közgyűlése délelőtti 10 órakor.

Farsangi naptár:

Január 27. Mükedvelő-előadás, utána társas vacsora és tánc a várbeli tiszt kaszinóban 8 órakor. — A világosi Mária-rózsafüzér és segélyegylet mükedvelői előadásai s hangversenynyel egybekötött táncszestélye (Kaszinó.) — Alarczoshál (Wagongyári kantta.)

Január 28. A soborsini önkényes tüzoltó-egyesület táncszivigalma (Arany Szarvas.)

Február 1. Tanítók táncmulatsága (Polgári fiúiskola diszterem.) — A kisjenő-erdőhegyi kaszinó táncszestélye.

Február 2. A posta- és távirtda altisztek táncmulatsága (Központi szálló.)

Február 3. A helyőrségi tisztakar táncszivigalma 1/2 10 órakor (Fehér Kereszt.) — Az aradi hivatalsszolgák beteg-segélyező- és temetkezési egyletének táncszivigalma (Vadember.) — A lippai állami, polgári és felső kereskedelmi iskolák hangversenynyel egybekötött táncszestélye (József főherczeg szálló.)

Február 4. Az aradi mészáros és hentes ifjuság táncszivigalma (Központi szálló.) — A kőműves-, kőfaragó- és köterítő betegsegélyező- és temetkezési egylet táncszivigalma (Krispin-terem.)

Február 17. Mükedvelő-előadás, utána társas vacsora és tánc a várbeli tiszt kaszinóban 8 órakor.

Február 27. Ronacher-estély a várbeli tiszt kaszinóban 1/2 9 órakor.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, január 23

Nedves, lanyha időjárás, mely naponkint esőshóval fűszerezve mulik el, hogy másnap ismét megjöjjon.

Ugy véljük, elegendő volna már e sok vízzé olvadó hóból, bár panaszt még nem hallottunk eddig a vetések állásáról.

Az üzlet pedig, az időjárás mintájára, lanyha, élettelen tovább. A behozatal is elenyésző csekély. Alig venni észre, hogy heti vására van egy nagy termelő vidéknek. Mintegy 300 métermázsza buza és 3-400 métermázsza tengeri hozatal változatlan áron kelt el.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

- I-ső minőségű buza 6.90—7.10.
- Középmínőségű buza 6.70—6.80.
- Tengeri 4.10—4.20.
- Rozs névleges jegyzés 5.40.
- Arpa névleges jegyzés 5.20—5.30.
- Zab névleges jegyzés 4.30.
- Az irányzat lanyha.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 23.

Déltőzsde. Buzakinálat kielégítő, vételkedv mérsekelt. Nyugodt irányzat mellett 12.000 métermázsza került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonaneműek forgalom nélkül. Időjárás kódos.

Zárul 12 órakor:

Buza áprilisra	7.78—7.79
Buza szeptemberre	7.86—7.87
Rozs áprilisra	6.43—6.44
Zab áprilisra	5.08—5.09
Tengeri májusra	5.—5.01
Repcze szeptemberre	11.60—11.70

Zárul 4 órakor:

Buza áprilisra	7.75—7.76
Buza szeptemberre	7.85—7.86
Rozs áprilisra	6.42—6.43
Zab áprilisra	5.07—5.08
Tengeri májusra	4.99—5.—
Repcze szeptemberre	11.70—11.80

Zárul 4 órakor:

Osztrák hitelrészvény	748.80
Magyar hitelrészvény	745.—
Leszámitolóbank részvény	503.—
Rima-Muranyi vasmű részvény	667.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	642.50
Közúti vasút	672.50
Városi villamos vasút részvény	341.—

Budapest-kőbányai sertéskeresk. csarnok.

— Január 23. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 83.—84.— filig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — filig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 88.—89.— filig. Fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 85.—86.— filig. Fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 85.—86.— filig. Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli súlyban — filig. Közép páronként 220—280 kilogrammon felüli súlyban — filig. Könnyű páronként 220 kilogrammig terjedő súlyban — filig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban — filig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli súlyban — filig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban — filig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli súlyban — filig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — filig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban 87.—88.— filig. Közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 86.—87.— filig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 85.—86.— filig.

Sertéslelészám: Január hó 20-án volt készlet 19108 darab, január hó 21-én főlhajtatott —162 darab, január hó 21-én elszállított 1199 darab, január hó 22-én maradt készletben 18071 darab. Üzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. január 23.

Magyar aranyjárdék 40/0	98.70
Magyar koronajárdék 40/0	95.10
Magyar arany 4 1/2 0/0	100.50
Magyar ezüst 4 1/2 0/0	99.75
Magyar keleti vasút	99.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	94.25
Magyar italmegváltási kötvény	99.75
Magyar italmegváltási kötvény	95.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	102.—

Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	139.—
Osztrák papírdarab	99.50
Osztrák járadék ezüst	99.30
Osztrák járadék arany	98.75
Koronajárdék	98.75
1860-iki államsorsjegyek	133.75
Osztrák-magyar bankrészvény	1845.—
Magyar hitelbank részvény	745.—
Osztrák hitelintézet részvény	748.80
Osztrák-magyar államvasút	642.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.20
Német birodalmi márka	118.10
London	242.20
Páris	96.15

A 4⁰/₁₀-os regale-kölcsön,

valamint

a 3⁰/₁₀ l. kib. osztrák földhitelintézet záloglevél-sorsjegy szelvényutalványai

általán beszerezhetők.

Huzás már jan. 31-én és febr. 1-én.

Főnyeremény **90,000** korona.

Az 2971

V-ik OSZTÁLYSORSJÁTEK

IV. osztályának huzása már

Jan. 31-én és febr. 1-én.

!! 4000 nyeremény !!

934 ezer korona értékben.

Főnyeremények:

- 1 nyeremény á 90000 korona,
- 1 nyeremény á 30000 korona,
- 1 nyeremény á 20000 korona,
- 1 nyeremény á 15000 korona,
- 3 nyeremény á 10000 korona,
- 5 nyeremény á 5000 korona,
- 8 nyeremény á 2000 korona,
- 10 nyeremény á 1000 korona,
- 70 nyeremény á 500 stb. stb.

Ajánlok a IV-ik osztályra szóló vétel-sorsjegyeket,

melyek nálam nagy számválasztékban a következő eredeti áron kaphatok:

- Egy 1/1 4. osztályu sorsjegy **104 kor.** — fil.
- Egy 1/2 4. osztályu sorsjegy **52 kor.** — fil.
- Egy 1/4 4. osztályu sorsjegy **26 kor.** — fil.
- Egy 1/8 4. osztályu sorsjegy **13 kor.** — fil.

A negyedik osztályra való megújítás minden igény különbeni elvesztésének terhe alatt

1900. évi január hó 24-ike előtt

eszközleendő

Megújítási árak a negyedik osztályra:

- Egy 1/1 4. osztályu sorsjegy **40 kor.** — fil.
- Egy 1/2 4. osztályu sorsjegy **20 kor.** — fil.
- Egy 1/4 4. osztályu sorsjegy **10 kor.** — fil.
- Egy 1/8 4. osztályu sorsjegy **5 kor.** — fil.

A hatodik osztály főnyereménye legkedvezőbb esetben:

1.000,000 KORONA.

WALLFISCH ARMIN

bank- és váltó-üzlete Aradon.

A m. kir. szab. osztálysorsjáték felárúsító helye..

ALAPITTATOTT 1875. ÉVBEN.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Megyel és városi telefon: 129-ik szám.

Főnyeremény **90,000** korona.

Huzás már jan. 31-én és febr. 1-én.

S z e s z ü z l e t

— Január 23. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 111 korona, kicsinyben 113 korona, finomított szesz nagyban 114 korona, kicsinyben 116 korona hordó nélkül per 100 liter 2/10 beleértve 70 korona fogyasztási adót Száritott moslék 11 korona métermázsánként.

C S A R N O K.

A búrokról

I.

A szabadságszerető és tisztelő nemzetek rokonszenve feszült figyelemmel fordul most azon maroknyi délafrikai nép felé, mely a világ egyik legnagyobb, de egyszersmind legönzöbbs és legerőszakosabb népével állja a harcot csodás bátorsággal. Micsoda rendíthetetlen bizalom a szabadság szent reményében lelkesítette azt az egyszerű parasztnépet, mely életének legnagyobb részét az ottani szüz föld megművelésében töltötte el, ezideig nagyobb részt csak ős foglalkozást élvezve, hogy a világhódító angol nemzettel szembeállani merészt? Csakis az igazság ereje, a tulajdonért folytatott évszázados küzdelemben megerősödött önbizalom adhatta a maroknyi népnek az erkölcsi erőt.

A búrok küzdelmekben gazdag, néhány évszázadokra terjedő történelmének vizsgálata megerősíthet mindenkit rokonszenvében, mert ez a történelem ragyogó példái mutatja a tiszta hazafiságnak, önzetlenségnek, okosságnak, mely erények lehetővé tették ezen ellenségektől körülvevett nemzetnek fennmaradását.

Vasco de Gama 1437-ban keresve az Indiába vezető tengeri utat, először hajózta körül Délafrika legdélibb fokát, az ugynevezett Fokföldet, ő tüzte itt ki először a portugál zászlót. A portugál korona azonban 150 év múlva a spanyol királyra szállt és vele a portugallok számos gyarmata. A hollandiai szabadságharcok alatt a németalföldieknek sikerült a spanyoloknak több tengeren túli gyarmatát, így a Fokföldet is elfoglalni.

A hollandiai keletindiai társaság 1652-ben alapította a Fokföldön az első gyarmatot. Az első gyarmatosok hollandusok, északkeleti németek, meklenburgiak és vallásuk miatt hazájukból menekülni kényszerült hugenották voltak. Ezen népfajoknak az összeolvadásából alakult ki, határozott német alföldi jelleggel, a búrok népe. Mindezen népek hazájukat jórészt protestáns vallásuk miatti üldözések folytán kényszerültek elhagyni. A távollét a hazától, az örökös küzdelem az erdő fenevadaival, a birtokukban megzavart kafferekkal és később a kapzsi angolokkal a mély vallásosságot bizonyos nemzeti vonásává tette e népnek. Nem csodálkozhatunk azon sem, ha ezen népben az önérték és szabadság-szeretet kifejlődik, ha figyelembe vesszük, hogy egy-egy tanya a búr földön néha mértföldnyire esik egymástól, úgy hogy még a füstjét sem látja szomszéd szomszédnak.

A búr jelleme természetesen nem ment az árnyoldalaktól sem. Az angol durvának, zárközöttnek és piszkosnak mondja, de a ki e nép lelkét mélyrehatóan vizsgálja, meghatva tapasztalja, hogy a kérges külső alatt egyszerű erkölcsű, bátor őszinte és vendégszerető, csakis idegennel szemben bizalmatlanokodó embert talál; a búr nő hü, munkás és önfeláldozó.

A búrok harca az angolokkal 1795-ben vette kezdetét, midőn Hollandia francia uralom alá került. A francziának nem volt akkor ideje a gyarmatokra is gondolni, miért is az angol felismervén a Fokföld fontosságát kereskedelempolitikai szempontból és megismervén annak termékeny talaját, az európai ember szervezetének megfelelő klímáját 5000 emberből álló sereggel biztosította magának annak birtoklását. Természetesen megígérték az ottalált gyarmatosoknak jogaik sértetlenségét, de azért nemsokára skót telepesek lepték el a Fokföldet és ezen időtől kezdve küzd a búrok szívóssága az angoloknak mind erélyesebb előrenyomulásával.

Az ellentét a két nép között akkor mutatkozott először, midőn megjelent egy angol hajó, fedélzetén 600 hazájából száműzött betörővel és egyéb gonosztevővel. A búrok ezeknek partra szállítása ellen erélyesen tiltakoz-

tak az angol helytartónál és tiltakozásuknak azzal szereztek érvényt hogy a hajó kikötésénél nem segédkeztek és a hajón levők élelmezését kerekén megtagadták. A hajó négy hónapig horgonyzott az öbölben, míg végre skorbut ütött ki rajta, úgy, hogy a búrok elláttak elegendő utraváló élelmiszerekkel, mire folytatta útját India felé.

A búr nép ösztönszerűleg érezte, hogy az angollal folytatott harcza szabadságáért folyik, de a torzsalkodás csak akkor vált gyűlöletté, midőn az angolok a búrokkal szemben számtalanszor a benszülötteknek fogták, sokszor igazságtalanul is, a pártjukat.

Rémes egy epizódja ezen időknek Bezouidenhout búr ifju és társainak lekaszabolatása. Bezouidehout bántalmazott egy benszülöttet, ez az angol kormányzóhoz panaszra ment, mire a kormányzó Bezouidenhoutot maga elé idéztette, ki azonban az idézésre meg nem jelenván, s fegyveres őrseget küldték érte. A búr ifju nem engedett az erőszaknak sem, úgy, hogy az angol katonák dárdája járta át testét. Bezouidenhout barátai ezt megbosszulandó, fellázították egy jó részét a búr ifjakra és csak az öregek ellentállásán tört meg az általános felkelés az angol hatalom ellen. Az angol kormányzó az öt felbujlással vádolt ifjút elrettentő például egy akasztófára köttette fel. Az akasztófa nem volt elég erős, leszakadt áldozatai alatt, mire mind az ötöt, daczára rimánkodásuknak felkonozták.

A gyűlölködés az angol hivatalnokok részéről mindig fokozottabb mérvben nyilvánult, elannyira, hogy 1836-ban már számosan, eladván házaikat, észak felé indultak új hazát, új otthont keresni az Oranjé folyón túl. Egy kis csapatát ezen kivándorlóknak egy éjjel a matabelek támadták meg szekérvárban, de ekkor csodás vitézséggel 27 búr férfi megvédte vagyonát és családját a vadak ezrei ellen. Ezen hősi küzdelem emlékeztet a mai napig megünnepelik a búrok.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Ervényes 1899. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul.	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Szm. sz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtti 11.51
Szm. sz. tv. délután 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. sz. Szolnokról este 8.48
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinig délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 7.15	Személyvonat reggel 8.46
Vegyesvonat délután 4.16	Vegyesvonat este 7.49
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borossebesről szv. reg. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borossebesig szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

Kleinoscheg-Elysée
a Szegedi Szegő

Városi színház.

Bérlet 106. sz.

Páros.

Szerdán, 1900. évi január hó 24-én:

A baba.

Operette 4 felvonásban. Irta: Ordonneau Maurice. Fordította: Reiner Ferencz. Zenéjét szerzette: Audran Edmund.

SEMÉLYEK:

Lancelot . . . Harmath J.	Alésia . . . Felhő Rózsi.
Maximin . . . Pintér Imre.	Chanterelle . . . Gáthi K.
Hilarius . . . Andorffy P.	Lorémois . . . Hajnal D.
Hilariusné . . . Tolnainé.	Balthasar . . . Czako V.

Közdete 7 órakor.

NYILTTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Mélyen megilletődve a sors csapása által, mely a szeretett férj és felejtetlen jó apának

PUSKÁS ISTVÁN

az aradi és csanádi egyesült vasutak mozdonyvezetőjének elhunytá által bennünket ért; szívünk mélyéből mondunk köszönetet az aradi és csanádi egyesült vasutak hivatalnok karának és mozdonyvezetőinek, valamint a magy. kir. államvasutak mozdonyvezetőinek és mindazon ismerősöknek, jóbarátoknak, kik részvényt nyilatkoztak, a ravatalra helyezett koszorúkkal, és a végtisztességnél személyes megjelenésükkel mély fájdalomukat enyhíteni igyekeztek.

Arad, 1900. január 23-án.

A gyászoló család.

Másolat. Magy. kir. belügyminiszter 3099—V. a. kih. sz. Aradmegye közönségének Aradon. A vármegye alispánjának 1899. év február 13-án 38 kih. sz. a. kelt másodfoku ítélete, mely szerint a radnai j. főszolgabírája által hozott I-ső foku ítélet módosításával és kiegészítésével Schlezinger Jakab ó-paulisi lakos kereskedő mesterséges bornak forgalomba hozatala miatt az 1893. évi XXIII. t.-c. 55-ának (b.) pontja alapján 100 frt pénzbüntetésben, behajthatatlanság esetén 10 napi elzárásban, továbbá 32 frt vegyvizsgálati díj, a mesterségesnek nyilvánított borkészlet hiányzó részeinek értéke fejében 32 frt; a jár. szbíró részére 11 frt 40 kr, a borellenőrző bizottsági tagok közül Nyáry Béla részére 15 frt, Nagy Zoltán részére 5 frt, Frits Béla részére 5 frt megjelenési díj megfizetésében marasztaltatott el, a készletben talált 200 liter mesterséges borkiöntés útján megsemmisített, az ítélet jogerőre emelkedése után az Aradon megjelenő „Aradi Közlöny“ és „Arad és Vidéke“ című napi lapokban közzététetni, a boritaladó kiszabása végett az aradi m. kir. pénzügyigazgatósággal közöltetni rendeltetett, a községi jegyző és bíró javára megállapított 3 frt 80 kr eljárási költség töröltetett, végül Pécs város rendőrkapitánya a Schvabach Zs. G. pécsi borkereskedő cég ellen mesterséges bor gyártása és forgalomba hozatala miatt való eljárás megindítása végett megkerestetni rendeltetett, az elmarasztalt által közbetett felebbezés folytán felülvizsgáltatván, indokainál fogva helyben hagyatik oly kiigazítással és kiegészítéssel, hogy a vegyvizsgálati díjak 32 forint 7 krt. tesznek ki, s panaszolt ellenében ezen címen megállapítatik; a borellenőrző bizottság tagjai közül csakis a tárgyaláson megjelent Nagy Zoltán részére állapítatik meg azért 5 frt, míg az ő többi, valamint Nyáry Béla és Frits Béla díjai, melyek jelesül a vizsgálat és zártlatnak ott lakó helyükön eszközölt fogantatásánál történt jelenlétükért állapítatik meg, mint tiszteltbeli állásukból kifolyólag mivel sem indokolható, töröltetik, a hírlapi közzététel pedig panaszolt költségén, az ítéletet végrehajtó hatóság által eszközözendő a II-odfoku ítéletben megjelölt határidő alatt, végül ezen ítélet az 1893. évi XXIII. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott 53850—97. sz. a. kereskedelemügyi miniszteri rendelet 21. illetőleg 35. §-a értelmében az állandó borvizsgáló szakértő bizottsággal közöltetni rendeltetik. Erről a vármegye közönsége folyó évi március 14-én 66 kih. sz. a. kelt alispáni jelentés csatolmányainak visszarekesztése mellett további eljárás végett értesítettik. Budapest, 1899. december 13-án a miniszter meghagyásából dr. Sélly sk. miniszteri tanácsos. Másolat hitelül Ficzy sk. kiadó.

Aradmegye alispánjától 411/99. kih. Tek. Csukay Sándor jár. főszolgabíró urnak Radnán.

* Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

A nagymélt. m. kir. belügym. urnak a Schlezinger Jakab ó-paulisi lakos ellen megindított borhamisítási ügyben 3099. kih. sz. a. kelt III-ad foku ítéletét benti másolatban tudomás s rendelkezési részéhez képest további megfelelő eljárás végett 49/90. sz. jelentése kapcsán az ügyiratokkal együtt főszbíró urnak kiadom. Arad, 1900. jan. 3. Dálnoki sk. alispán.

Radnai j. főszolgabírájától.

13-pk—1900.

Végzés.

Ezen III-ad foku ítélet Schlesinger Jakab ó-paulisi kereskedőnek, továbbá a járási borellenőrző bizottságnak és a budapesti állandó borvizsgáló szakértő bizottságnak, valamint az aradi magyar kir. pénzügyigazgatóságnak vévények mellett kézbesített, a mult 1899. év jan. hó 25-iki tárgyalási jökönyben fent jelzett feljelentés folytán Schvabach Zs. G. pécsi borkereskedő cég ellen mesterséges borkiöntés és forgalomba hozatala miatt való eljárás megindítása végett a Pécs sz. kir. városi főkapitányi hivatal a hivatolt jökönyv másolatának csatolása mellett megkerestetni, egyszersmind a jogerőre emelkedett harmadfoku mult 1899. évi nov. hó 13-iki 3099—V. kih. sz. belügyminiszteri ítélet marasztalt fél költségén az Aradi Közlöny és Arad és Vidéke aradi hírlapokban közzététetni rendeltetik.

M.-Radna, 1900. jan. 10.

Csukay,
főszolgabíró.

Könyvkötészet.

Az aradi nyomda részvénytársaság

(Csanádi-palota)

a szakipar legújabb vívmányai szerint új aranyozó és könyvkötészeti gépekkel berendezett és magas színvonalon álló

könyvkötészeti osztálya

mindennemű könyv- és hangjegy bekötéseket vállal és ép oly pontosan, mint díszesen és jutányosan készített el.

Jutányos árak. Diszes kiállítás. Pontosság.

Az

Aradi Közlöny

a vidék legterjedelmesebb és legolvasottabb politikai napilapja.

Megjelenik naponként legalább 12 oldalon.

F. évi február hó 1-ével újabb előfizetést nyit.

Előfizetési ár: Február hóra helyben 2 korona, vidékre 2 korona 40 fillér. Február—március hóra helyben 4 korona, vidékre 4 korona 80 fillér.

Ujjonnan belépő előfizetőink

Petőfi Sándor

összes költeményeit díszkötésben, azonfelül a

Magyar Szinművészet

gazdagon illusztrált könyvét — míg a készlet tart — ingyen megkapják.

Korcsma-bérlet.

Pankotán, a Herceg Sulkowski József M. főméltósága tulajdonát képező korcsma-épületek italmérési joggal

3 évi bértartamra

kiadó.

U. m:

1. Zöldkerti korcsma,

nyári mulató és fürdő.

2. A főuton levő ugynevezett

„Kajdu-korcsma.“

Kivánatra részletes felvilágosítással szolgál a **Herceg Sulkowski J. M. urad. felügyelősége** Pankotán. 471

Világos nagyközség előjárósága.

126—1900. sz.

Hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy világos nagyközség határában folyó évi január hó 9-én 1 darab 7 éves daruszörű közép termetű ellős tehén 100 korona értékben felfogatott.

A tulajdonos folyó évi január hó 31-ig alulírt községi előjárónál jelentkezik s tulajdonjogát beigazolhatja.

Ha tulajdonjogát beigazolni képes tulajdonos a fenti határidő alatt nem jelentkezik, az állat mint gazdátlan jószág nyilvános árverésen el fog adatni.

Világos nagyközség előjáróságától, 1900. évi január hó 10-én. 454.

Grek Demeter Török János
községi bíró. közs. jz.

268—1900.

Hirdetmény.

Az aradvárosi izraelita hitközség adót fizető tagjai ezennel értesítetnek, hogy folyó évi január hó 1-től kezdődőleg a hitközség előjárósága által megállapított f. évi, valamint netalán hátralékban lévő hitközségi adójuk a városi pénztárban fizetendő.

A netalán késedelmes fizetőktől az esedékes és hátralékban lévő összeg a városi adóügyosztály által 1883. évi 44. t.-cz. 55—66. szakaszaiban megszabott eljárás szerint közl. azgatási végrehajtás útján fog beszédeni.

A hitközségi előjárósága által előírt és a kirótt adót feltüntető könyvecskék a jelentkező feleknek a városi adóügyosztály hivatalos helyiségében (illeték és idegen adót kezelő b. alosztály, földszint, ajtó 1. sz.) folyó hó 8-ától kezdve átvehetők.

Arad, 1900. jan. 9.

A városi tanács.

Soborsini takarékpénztár részvénytársaság.

Vagyon. **Mérleg-számla 1899. évi december 31-én.** Teher.

	frt	kr.		frt	kr.
Készpénz készlet	3949	36	Részvénytőke	50000	—
Váltó-tárca... .. .	194520	—	Befizetés kibocsájtott új részvényekre	15709	—
Előlegek értékpapírokra... .. .	1057	—	Tartalékalap	3119	20
Adósok... .. .	914	85	Adó tartalékalap	500	—
Felszerelés			Takarék betétek	16984	03
	frt 550.—		Viszleszámitolt váltók	105028	—
leírás „ 150.—	400	—	Hitelezők	1147	42
			Fel nem vett osztalék	33	—
			Előre fel vett kamatok	1676	—
			Nyereség	6644	56
	200841	21		200841	21

Soborsin, 1899. december hó 31-én.

Kiss Ferencz, s. k.
pénztárnok.

Bárdy Kálmán, s. k.
vezérigazgató.

Schramm Róbert, s. k.
titkár, könyvvezető.

Böhm Adolf, s. k.
igazgató.

Frankó Andor, s. k.
igazgató.

Langer Alajos, s. k.
igazgató.

Dr. Murády Árpád, s. k.
igazgató.

Roth Mór, s. k.
igazgató.

Seidner Miklós, s. k.
igazgató.

Jelen mérleget a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítván, azt helyesnek és tökéletesen rendben levőnek találtuk.

A felügyelő-bizottság.

Roser Jakab, s. k.
f. b. elnök.

Kemka Gyula, s. k.
f. b. tag.

Herschkovitz Ignácz, s. k.
f. b. tag.

Seidner Mór, s. k.
f. b. tag.

Arnold János, s. k.
f. b. póttag.

A felügyelő-bizottság jelentése.

Tisztelt közgyűlés!

A tisztelt közgyűlés bizalmából teljesítettük az 1899. évben is a felügyelő-bizottsági tisztet és van szerencsénk ezennel a kereskedelmi törvény 195. §-ának s az intézeti alapszabályoknak megfelelőleg ebbeli hivatásunk teljesítéséről jelentésünket ezennel előterjeszteni.

Eber figyelemmel kísértük az egész év folyamán a soborsini takarékpénztár ügyvitelét, ismételten megvizsgáltuk a pénztárt, az okmányokat, az értékálladékokat s nevezetesen a könyvvezetést, miáltal az intézet ügyeinek szabályszerű menetét tapasztaltuk és egyuttal meggyőződünk, hogy ugy a könyvvezetésben mint a kezelés minden egyes ágában példás rend uralkodik.

Az igazgatóság által elénk terjesztett 1899. december 31-én lezárt mérleget beható és részletes vizsgálat alá vettük, tételenkénti rovincsolás útján összeegyeztettük azt és az annak

kiegészítését képező könyvvivői kivonatokat a vonatkozó okmányokkal és a könyvek bejegyzéseivel, az összes értékek álladékat pedig darabonkinti leltározás által állapítottuk meg.

Megnyugvással konstatáltuk s jelenthetjük a tisztelt közgyűlésnek, hogy a bemutatott 1899. december 31-én lezárt vagyon-mérleg és a „Veszteség- és nyereség számla“ adatai a valóságos állapotnak mindenben megfelelnek, s ennek alapján van szerencsénk az igazgatóságnak az 1899. évi 6644.56 frtnyi tiszta nyereség hova fordítása tárgyában betérjesztett indítványát a tisztelt közgyűlésnek elfogadásra ajánlani.

Ezek után indítványozzuk, illetve kérjük a t. közgyűlést, hogy az 1899. évi üzletét illetőleg ugy az igazgatóságnak, mint a tisztelettel alólírott felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megszavazni méltóztassék.

Soborsin, 1900. január hó 17-én.

A soborsini takarékpénztár részvénytársaság felügyelő-bizottsága:

Roser Jakab, s. k.
f. b. elnök.

Kemka Gyula, s. k.
f. b. tag.

Herschkovitz Ignácz, s. k.
f. b. tag.

Seidner Mór, s. k.
f. b. tag.

Arnold János, s. k.
f. b. póttag.

Özv. Schwemmer Emánuelné

Hók-üzletében

Vörösmarthy-utca 2. és Hunyady-utca 1. sz.

? Megérkezett ?

- 10000 mtr. foulard szatén méterje 10 kr.
- 20000 „ fin. női ruhaszövet mtr. 20 krtól feljebb.
- 3500 drb. finom rumburgi vászon.
- 5000 „ gyapju, ágy és asztalterítő.
- 10000 mtr. fekete ruhaszövet, utolsó divatu.
- 5000 „ színes és fekete legujabb divatu selymek.
- 5000 „ finom szatén madrasz gradli.
- 5000 „ fehér damaszt asztalterítő (igen alkalmas vendéglősök részére.)
- 5000 garnitúra Regenhardt-féle abrosz és szalvetta.
- 2000 tcz. ajouros damaszt türlőköző.
- 200 ajouros kávé garnitúra, fehér és színes.
- 5000 tcz. legfinomabb férfi ing 80 krtól feljebb.
- 5000 tcz. különféle legfinomabb férfi és női zsebkendők 65 krtól feljebb,
- 3500 drb. finom férfi kalap 80 krtól feljebb.
- 8000 „ finom férfi és női nap- és esőernyők.
- 10000 tcz. finom férfi nyakkendők 15 krtól feljebb.
- 10000 pár finom férfi, női és gyermek cipők.
- Férfi, női és gyermek keztyük 10 krtól feljebb.
- Valódi perzsiái és smyrnai szőnyegek dus választékban.

Teljes tisztelettel

Özv. Schwemmer Emánuelné,
Vörösmarthy-utca 2. és Hunyady-utca 1. szám.

227—1909. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál Gáj külvárosban a 2200 korona tiszti fizetés, a megfelelő lakbérrel és 800 korona lótartási átalánnyal javadalmazott kerületi orvosi állás betöltendő lévén, azon okleveles orvosokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják s kik arra

a tiszti orvosi vizsga letétele által minősítvék, felhívom, hogy pályázati kérvényüket hivatalomhoz a folyó hó 27-ig bemutassák.

Megjegyzem, hogy a kerületi orvos a hatósági szervezet rendelkezése szerint, orvosi körletében köteles lakni.

Aradon, 1900. évi január hó 12-én.

Salacz,
kir. tan. polgármester.

Meghívás.

A B.-Csabai termény- és áruraktár

részvénytársaság t. részvényesei

1900. évi február hó 8-án, délelőtt 11 órakor
a vállalat helyiségében megtartandó

I. évi rendes közgyűlésére.

Napirend:

1. Jegyzőkönyv hitelesítő bizottság kiküldése.
 2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése.
 3. Az 1899-ik évi zárszámadás megállapítása, a nyereség felosztása, valamint a felmentés megadása iránti határozathozatal.
 4. Négy felügyelő-bizottsági rendes és 2 póttag megválasztása.
 5. Az igazgatóság javaslata egy új raktárépület felépítése tárgyában.
 6. Netaláni indítványok.
- Azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni kívánnak, felhivatnak, hogy ideiglenes elismervényeiket vagy az azokról szóló letéti leveleket legalább 3 nappal a közgyűlést megelőzőleg a vállalat pénztáránál letéteményezni sziveskedjenek.
- B.-Csaba, 1900. január 20.

A B.-Csabai termény és áruraktár részvénytársaság
igazgatósága.

127—1900.

Árlejtési hirdetmény.

Nagy-Pél község előljárósága közhirre teszi, hogy az Aradvármegyei törvényhatósági bizottság által 986/899. közgy. számu határozattal engedélyezett új község háza építési munkálat 1900. évi február hó 19. napján délelőtt 10 órakor Nagy-Pélen a község házában megtartandó nyilvános árlejtésen vállalkozónak fog kiadatni.

A kikiáltási ár 10754 korona 28 fillér; ennél fogva az árlejtési óhajtó vállalkozók az árlejtés megkezdése előtt 10754 koronát kötelesek készpénzben vagy óvadékképes papirokban a községi pénztárba óvadékkul letenni.

Az árlejtés többi feltételei Nagy-Pél község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagy-Pélen, 1900. évi január hó 22-én.

473 A községi előljáróság.

Escher Wyss és Társa gépgyár részv.-társaság Zürich.

Különleges gyártmány

jéggégyárak és hűtőgépek

szénsavval.

Képviselet:

Dr. Wágner és társai egyesült gyárak mint betéti társaság

Budapest, IX., Tinódy-utca 3. sz.

Jéggégyár és hűtő-berendezések a legkülönfélebb kivitelben és nagyságban jéggégyárak, vágóhidak, sörgégyárak, kórházak, csokoládé-gégyárak, hentesüzletek, tejgazdaságok, sörraktárak, szállodák stb. részére.

Kívánatra költségvetéssel és gyártási számvetéssel szívesen szolgálunk. 2992

Általános feltűnést

keltenek azon

olcsó árak,

melyek már régóta oly kedvelté teszik

Kraemling Károly

ARAD,

Asztalos Sándor-utczában levő női divat és vászonkereskedését, hol legalább 25%-al olcsóbban lehet vásárolni; tehát ajánlatos ez üzlethelyiséget megtekinteni és a mondottak valóságáról meggyőződést szerezni. Igaz-e, hogy: női divatkelmék, vásznak, barchettek, kanavászok, asztal- és ágyterítők stb. cikkek oly feltűnő 2946

olcsóak.

Szőnyegek, függönyök.

Aradváros legolcsóbb bevásárlási helye.